

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งข้อมูลเป็น 3 ระยะ ดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ โดยการสังเกตและสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ โดยการบันทึกการประชุมและสังเกตการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) การเก็บข้อมูลหลังการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ โดยการสังเกตและสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้เครื่องมือฉบับเดียวกันกับที่ใช้ก่อนการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ การสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรมฯ โดยการใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาวิเคราะห์ผลและนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรมฯ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กของผู้ปกครองกลุ่มทดลองและผู้ปกครองกลุ่มควบคุม แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1.1.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ก่อนการทดลองระหว่างผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 1.1.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก หลังการทดลองระหว่างผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 1.1.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

ตอนที่ 1.1.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการอบรมเลี้ยงดู ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

ตอนที่ 1.1.5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสาร ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

ตอนที่ 1.1.6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

ตอนที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองกลุ่มทดลองเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

ตอนที่ 1.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกัน

ตอนที่ 1.2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก

ตอนที่ 2 การรายงานข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 การสรุปผลเชิงบรรยายจากข้อมูลระหว่างการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

ตอนที่ 2.2 การสรุปผลเชิงบรรยายจากข้อมูลหลังการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรมฯ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กของผู้ปกครองกลุ่มทดลองและผู้ปกครองกลุ่มควบคุม

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ตอนที่ 1.1 ดังนี้

$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบ

ตอนที่ 1.1.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ก่อนการทดลองระหว่างผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วิเคราะห์โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test) รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กก่อนการทดลองระหว่างผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผู้ปกครอง	$\bar{x}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	15.80	3.66	0.408*
กลุ่มควบคุม	15.26	3.49	

*p < .01

จากตารางที่ 9 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กก่อนการทดลองระหว่างของผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กก่อนการทดลองระหว่างผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 1.1.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก หลังการทดลองระหว่างผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม วิเคราะห์โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test) รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก หลังการทดลองระหว่างผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผู้ปกครอง	$\bar{x}$	S.D.	t
กลุ่มทดลอง	32.20	7.88	6.528**
กลุ่มควบคุม	17.53	3.68	

**p<.01

จากตารางที่ 10 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก หลังการทดลองระหว่างผู้ปกครองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กของผู้ปกครองกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตอนที่ 1.1.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง วิเคราะห์โดยใช้ทดสอบค่าที (t-test) รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

ผู้ปกครอง	$\bar{x}$	S.D.	t
ก่อนทดลอง	15.80	3.66	11.440**
หลังทดลอง	32.20	7.88	

**p<.01

จากตารางที่ 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ แสดงว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ

ตอนที่ 1.1.4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการอบรมเลี้ยงดู ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการอบรมเลี้ยงดู ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

พฤติกรรมการมีส่วนร่วม	สถานการณ์	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การพัฒนาความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุม	0.60	0.50	น้อย	2.40	0.50	ปานกลาง
	1.2 การได้รับความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ	1.66	0.48	ปานกลาง	2.93	0.70	มาก
2. การพัฒนาทักษะในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	2.1 การร่วมกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	0.46	0.51	น้อยที่สุด	2.13	1.12	ปานกลาง
	2.2 การนำความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไปปฏิบัติกับเด็ก	1.33	0.48	น้อย	2.60	0.73	มาก
รวม		1.01	0.49	น้อย	2.51	0.76	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการอบรมเลี้ยงดู ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการอบรมเลี้ยงดู หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองกลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านการอบรมเลี้ยงดู สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ

ตอนที่ 1.1.5 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสาร ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสารก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

พฤติกรรมการมีส่วนร่วม	สถานการณ์	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การสื่อสารทางเดียว	1.1 การรับข้อมูลรายบุคคล	1.40	0.73	น้อย	2.26	0.79	ปานกลาง
	1.2 การรับข้อมูลส่วนรวม	1.40	0.50	น้อย	2.26	0.88	ปานกลาง
2. การสื่อสารสองทาง	2.1 การแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านเอกสาร	1.46	0.74	น้อย	3.00	0.75	มาก
	2.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านการสนทนากับผู้ดูแลเด็ก	1.86	0.63	ปานกลาง	3.33	0.48	มาก
รวม		1.53	0.65	ปานกลาง	2.71	0.72	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสาร ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสาร หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองกลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสารสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ

ตอนที่ 1.1.6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลความหมายเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

พฤติกรรมการมีส่วนร่วม	สถานการณ์	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การทำกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน	1.1 กิจกรรม	1.66	0.48	ปานกลาง	2.86	0.74	มาก
	การเรียนรู้						
	1.2 กิจกรรมพิเศษ	1.33	0.72	น้อย	2.93	0.70	มาก
2. การทำกิจกรรมกับเด็กที่โรงเรียน	2.1 การร่วมทำกิจกรรมของห้องเรียน	1.40	0.50	น้อย	2.80	0.86	มาก
	2.2 การร่วมทำกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1.13	0.35	น้อย	2.66	0.89	มาก
	รวม	1.38	0.51	น้อย	2.81	0.79	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ก่อนและหลังการทดลองของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง มีความแตกต่างกัน โดยคะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แสดงว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองกลุ่มทดลอง มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านการส่งเสริมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ

ตอนที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองกลุ่มทดลองเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ผู้วิจัยให้ผู้ปกครองตอบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมและสื่อมาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมินฯ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

รายละเอียดข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (N=15)
1. เพศ	
ชาย	2
หญิง	13
รวม	15
2. อายุ	
26-30 ปี	2
31-35 ปี	4
36-40 ปี	6
41-45 ปี	2
46-50 ปี	1
รวม	15

ตารางที่ 15 (ต่อ) ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

รายละเอียดข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (N=15)
3. สถานภาพ	
สมรส	13
หม้าย	1
แยกกันอยู่	1
รวม	15
4. จำนวนบุตร	
1 คน	6
2 คน	5
3 คน	4
รวม	15
5. ความสัมพันธ์กับเด็ก	
บิดา	1
มารดา	11
ตา	1
ย่า	1
ยาย	1
รวม	15
6. วุฒิทางการศึกษา	
ประถมศึกษา	2
มัธยมศึกษา	5
อนุปริญญา	3
ปริญญาตรี	5
รวม	15
7. อาชีพ	
ค้าขาย	10
รับจ้าง	2
แม่บ้าน	3
รวม	15

ตารางที่ 15 (ต่อ) ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองกลุ่มทดลอง

รายละเอียดข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (N=15)
8. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน	
6,001 – 8,000 บาท	2
8,001 – 10,000 บาท	10
มากกว่า 10,000 บาท	3
รวม	15
9. เวลาที่อยู่กับลูก	
วันธรรมดา	
ประมาณ 2 ชั่วโมง	1
ประมาณ 3 ชั่วโมง	1
ประมาณ 4 ชั่วโมง	4
ตลอดเวลาที่ลูกอยู่บ้าน	9
รวม	15
วันเสาร์	
ประมาณ 3 ชั่วโมง	3
ประมาณ 4 ชั่วโมง	2
ตลอดเวลาที่ลูกอยู่บ้าน	10
รวม	15
วันอาทิตย์	
ประมาณ 3 ชั่วโมง	1
ประมาณ 4 ชั่วโมง	3
ตลอดเวลาที่ลูกอยู่บ้าน	11
รวม	15
10. การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น	
มีส่วนร่วมทุกครั้ง	6
มีส่วนร่วมเป็นบางครั้ง	9
รวม	15

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 13 คน มีอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 6 คน จากผู้ปกครองทั้งหมด 15 คน มีสถานภาพสมรส 13 คน ผู้ปกครองส่วนใหญ่จำนวน 6 คน มีบุตร 1 คน โดยส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโปรแกรมเป็นมารดา มีจำนวน 11 คน ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีความรู้อยู่ในระดับตั้งแต่ประถมศึกษา จนถึงปริญญาตรี ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษายู่ในระดับมัธยมศึกษา และปริญญาตรีมีสัดส่วนเท่ากันคือ อย่างละ 5 คน ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายมีมากที่สุด คือ จำนวน 10 คน และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 8,001 – 10,000 บาท ต่อเดือน ผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่กับลูกตลอดเวลาที่ลูกอยู่ที่บ้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ วันอาทิตย์ จำนวน 11 คน วันเสาร์ จำนวน 10 คน และวันธรรมดา จำนวน 9 คน และผู้ปกครองส่วนใหญ่เคยมีส่วนร่วมทำกิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นบางครั้ง มีจำนวน 9 คน

ตอนที่ 1.2.2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกัน รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกัน

การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
กิจกรรมการปฐมนิเทศ			
1. การนำเข้าสู่กิจกรรม	4.13	0.72	มาก
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ	4.33	0.79	มาก
3. ความเข้าใจขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินงานของโปรแกรมฯ	4.40	0.49	มาก
4. รูปแบบและกิจกรรมในโปรแกรมฯ	4.33	0.60	มาก
5. การสร้างความคุ้นเคยกันกับผู้ปกครองท่านอื่น	3.93	1.00	มาก
6. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้	4.53	0.50	มากที่สุด
7. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการทำกิจกรรม	4.27	0.57	มาก
รวม	4.28	0.71	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับ

ความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มสนับสนุน
ซึ่งกันและกัน

การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
คู่มือโปรแกรมฯ			
1. รูปแบบ การจัดวางรูปเล่ม และภาพประกอบ	4.53	0.50	มากที่สุด
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการของโปรแกรมฯ	4.53	0.50	มากที่สุด
3. ภาษาที่ใช้	4.40	0.49	มาก
4. ความเหมาะสมของจำนวนหน้า	4.33	0.47	มาก
รวม	4.45	0.50	มาก
คู่มือพัฒนาการลูกรัก			
1. รูปแบบ การจัดวางรูปเล่ม และภาพประกอบ	4.60	0.61	มากที่สุด
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการของโปรแกรมฯ	4.60	0.49	มากที่สุด
3. ภาษาที่ใช้	4.40	0.49	มาก
4. ความเหมาะสมของจำนวนหน้า	4.33	0.60	มาก
รวม	4.48	0.56	มาก
กิจกรรมการประชุม 4 ส่วน (ครั้งที่ 1-4)			
1. การนำเข้าสู่กิจกรรม	4.23	0.66	มาก
2. การได้รับความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.46	0.49	มาก
3. การมีทักษะในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการกับผู้ปกครองท่านอื่น	4.13	0.68	มาก
4. การมีทักษะในการประชุมเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการกับ ผู้ปกครองท่านอื่น	4.38	0.58	มาก
5. การร่วมคิดหาแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	4.10	0.66	มาก
6. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการทำกิจกรรม			
รวม	4.27	0.63	มาก
กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบ wise (ครั้งที่ 1-4)			
1. การนำเข้าสู่กิจกรรม	4.27	0.74	มาก
2. การได้รับความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.54	0.50	มากที่สุด
3. การมีทักษะการอธิบายและให้คำแนะนำแบบ wise	4.42	0.52	มาก
4. การมีทักษะในการให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองท่านอื่น	4.38	0.67	มาก
5. การมีทักษะในการรับฟังคำแนะนำจากผู้ปกครองท่านอื่น	4.47	0.50	มาก
6. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการทำกิจกรรม	4.22	0.59	มาก
รวม	4.39	0.61	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับ
ความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม
สนับสนุนซึ่งกันและกัน

การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
กิจกรรมการสรุปการอภิปราย (ครั้งที่ 1-4)			
1. การนำเข้าสู่กิจกรรม	4.27	0.75	มาก
2. การได้รับความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.49	0.56	มาก
3. การมีทักษะในการสรุปการอภิปราย	4.37	0.68	มาก
4. การสะท้อนความรู้สึกร่วม ประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้	4.50	0.55	มาก
5. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการทำกิจกรรม	4.30	0.65	มาก
รวม	4.38	0.66	มาก
ใบความรู้เรื่องพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย			
ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา			
1. รูปแบบ การจัดวาง และภาพประกอบ	4.47	0.53	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก	4.42	0.52	มาก
3. ภาษาที่ใช้	4.32	0.57	มาก
4. ความเหมาะสมของจำนวนหน้า			
รวม	4.36	0.61	มาก
ความคิดเห็นทั่วไป			
1. ความเหมาะสมของบรรยากาศและสถานที่ในการประชุม	4.47	0.62	มาก
2. การจัดป้ายนิเทศ	4.27	0.68	มาก
3. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดประชุม	4.33	0.60	มาก
4. ความเหมาะสมของวันเวลาในการประชุม	4.27	0.68	มาก
รวม	4.35	0.63	มาก
รวม	4.37	0.62	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองกลุ่มทดลอง มีความพึงพอใจ
เกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในคู่มือ
พัฒนาการลูกมากที่สุด รองลงมา คือ คู่มือโปรแกรมฯ และกิจกรรมการให้คำแนะนำแบบ wise
ตามลำดับ

ตอนที่ 1.2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่บ้าน รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก

การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
แผนปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย ฉบับที่ 1 (กิจกรรมโยนลูกบอลลงตะกร้า)			
1. รูปแบบ การจัดวาง และภาพประกอบ	4.20	0.75	มาก
2. การได้รับความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.60	0.49	มากที่สุด
3. ภาษาที่ใช้	4.47	0.50	มาก
4. ขั้นตอนการทำกิจกรรมกับลูก	4.67	0.47	มากที่สุด
5. กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ	4.47	0.50	มาก
6. กิจกรรมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของลูก	4.47	0.50	มาก
รวม	4.48	0.56	มาก
แผนปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย ฉบับที่ 2 (กิจกรรมรอกน้ำใส่ขวด)			
1. รูปแบบ การจัดวาง และภาพประกอบ	4.20	0.75	มาก
2. การได้รับความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.67	0.47	มากที่สุด
3. ภาษาที่ใช้	4.47	0.50	มาก
4. ขั้นตอนการทำกิจกรรมกับลูก	4.47	0.50	มาก
5. กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ	4.60	0.49	มากที่สุด
6. กิจกรรมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของลูก	4.47	0.50	มาก
รวม	4.48	0.56	มาก

ตารางที่ 17 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับ
ความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริม
พัฒนาการลูกรัก

การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก			
ด้านอารมณ์-จิตใจ ฉบับที่ 1 (กิจกรรมร้องเพลง)			
1. รูปแบบ การจัดวาง และภาพประกอบ	4.07	0.77	มาก
2. การได้รับความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.47	0.50	มาก
3. ภาษาที่ใช้	4.47	0.50	มาก
4. ขั้นตอนการทำกิจกรรมกับลูก	4.47	0.50	มาก
5. กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ	4.33	0.70	มาก
6. กิจกรรมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจของลูก	4.47	0.50	มาก
รวม	4.38	0.61	มาก
แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก			
ด้านอารมณ์-จิตใจ ฉบับที่ 2 (กิจกรรมท่องคำคล้องจอง)			
1. รูปแบบ การจัดวาง และภาพประกอบ	4.40	0.80	มาก
2. การได้รับความรู้ที่มีประโยชน์ และสามารถนำไปประยุกต์ ใช้ได้จริง	4.53	0.50	มากที่สุด
3. ภาษาที่ใช้	4.47	0.50	มาก
4. ขั้นตอนการทำกิจกรรมกับลูก	4.40	0.49	มาก
5. กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ	4.47	0.50	มาก
6. กิจกรรมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของลูก	4.47	0.50	มาก
รวม	4.46	0.56	มาก
แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก			
ด้านสังคม ฉบับที่ 1 (กิจกรรมบ๊อดู่น)			
1. รูปแบบ การจัดวาง และภาพประกอบ	4.07	0.68	มาก
2. การได้รับความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.13	0.62	มาก
3. ภาษาที่ใช้	4.47	0.50	มาก
4. ขั้นตอนการทำกิจกรรมกับลูก	4.47	0.50	มาก
5. กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ	4.33	0.47	มาก
6. กิจกรรมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของลูก	4.47	0.50	มาก
รวม	4.32	0.57	มาก

ตารางที่ 17 (ต่อ) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเกี่ยวกับ
ความพึงพอใจของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริม
พัฒนาการลูกรัก

การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก			
ด้านสังคม ฉบับที่ 2 (กิจกรรมจัดโต๊ะอาหาร)			
1. รูปแบบ การจัดวาง และภาพประกอบ	4.40	0.61	มาก
2. การได้รับความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.53	0.50	มากที่สุด
3. ภาษาที่ใช้	4.33	0.47	มาก
4. ขั้นตอนการทำกิจกรรมกับลูก	4.60	0.49	มากที่สุด
5. กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ	4.33	0.47	มาก
6. กิจกรรมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของลูก	4.60	0.47	มากที่สุด
รวม	4.47	0.52	มาก
แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก			
ด้านสติปัญญา ฉบับที่ 1 (กิจกรรมนิทานแสนสนุก)			
1. รูปแบบ การจัดวาง และภาพประกอบ	4.33	0.60	มาก
2. การได้รับความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.47	0.50	มาก
3. ภาษาที่ใช้	4.33	0.47	มาก
4. ขั้นตอนการทำกิจกรรมกับลูก	4.20	0.75	มาก
5. กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ	4.40	0.49	มาก
6. กิจกรรมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของลูก	4.27	0.68	มาก
รวม	4.33	0.60	มาก
แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก			
ด้านสติปัญญา ฉบับที่ 2 (กิจกรรมของใช้คู่กัน)			
1. รูปแบบ การจัดวาง และภาพประกอบ	4.20	0.65	มาก
2. การได้รับความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.47	0.50	มาก
3. ภาษาที่ใช้	4.47	0.50	มาก
4. ขั้นตอนการทำกิจกรรมกับลูก	4.47	0.50	มาก
5. กิจกรรมสอดคล้องกับความต้องการ	4.47	0.50	มาก
6. กิจกรรมช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของลูก	4.47	0.50	มาก
รวม	4.44	0.54	มาก
รวม	4.42	0.56	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ด้านกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่บ้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในแผนพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย ชั้นปีที่ 1 (กิจกรรมโยนลูกบอลลงตะกร้ามากที่สุด รองลงมา คือ แผนพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย ชั้นปีที่ 2 (กิจกรรมรอกน้ำใส่ขวด) และแผนพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านสังคม ชั้นปีที่ 2 (กิจกรรมจัดโต๊ะอาหาร) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การรายงานข้อมูลเชิงบรรยายเกี่ยวกับผลการทดลองใช้โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก และความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 2.1 การสรุปผลเชิงบรรยายจากข้อมูลระหว่างการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้นโปรแกรมฯ ในสัปดาห์ที่ 1 จนถึงสิ้นสุดโปรแกรมฯ ในสัปดาห์ที่ 12 โดยเก็บข้อมูลในทุกขั้นตอนของการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และนำประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการทดลองใช้โปรแกรมฯ ที่ได้จากการบันทึกในการทำกิจกรรม โดยสรุปเป็นข้อมูลเชิงบรรยาย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเริ่มต้นกระบวนการ ใช้เวลาดำเนินการ 1 สัปดาห์

เป็นขั้นตอนในการกำหนดเวลา สถานที่จัดประชุม บทบาทของผู้ปกครอง และสร้างข้อตกลงร่วมกัน ประกอบด้วย

กิจกรรมปฐมนิเทศ.

เป็นกิจกรรมในการให้ข้อมูลความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรมฯ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันและระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินโปรแกรมฯ เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันและสร้างความคุ้นเคยกัน

ผู้วิจัยจัดกิจกรรมปฐมนิเทศ เพื่อให้ข้อมูลผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการในกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันและสร้างความคุ้นเคยกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้ปกครองที่เข้าร่วม

โปรแกรมฯ พบว่า ผู้ปกครองทุกท่านให้ความสนใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการและสื่อของโปรแกรมฯ ได้แก่ คู่มือโปรแกรมฯ คู่มือพัฒนาการลูกรัก ไขความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน และแผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก เมื่อผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อมูลการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ แต่ไม่มีผู้ใดซักถาม

ขั้นที่ 2 การฝึกอบรมผู้ปกครอง ใช้เวลาดำเนินการ 5 สัปดาห์

เป็นขั้นตอนการสอนและแนะนำผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันผ่านการจัดประชุมและฝึกปฏิบัติ ในขั้นนี้แบ่งกิจกรรมการฝึกปฏิบัติออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 คือ สัปดาห์ที่ 1-3 และระยะที่ 2 คือ สัปดาห์ที่ 4-6

2.1 กิจกรรมการประชุม 4 ส่วน

เป็นกิจกรรมฝึกการสนทนาแลกเปลี่ยนและร่วมกันค้นหาแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการ จากความรู้และประสบการณ์ของผู้ปกครอง ประกอบด้วยการประชุม 4 ส่วน ดังนี้

2.1.1 การเสนอรูปแบบการอภิปราย

สัปดาห์ที่ 1-3: ผู้วิจัยสร้างข้อตกลงกับผู้ปกครองโดยการอธิบายเกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการอภิปราย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) มีความเข้าใจในข้อการปฏิบัติในการอภิปราย โดยพูดทบทวนข้อปฏิบัติได้ถูกต้อง และผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) ยังพูดเกี่ยวกับข้อปฏิบัติไม่ถูกต้องและผู้ปกครองส่วนน้อย (2 คน) ไม่สามารถจำข้อปฏิบัติได้

สัปดาห์ที่ 4-6: ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) สามารถทบทวนข้อปฏิบัติในการอภิปรายได้ถูกต้อง และผู้ปกครองส่วนน้อย (5 คน) ยังพูดเกี่ยวกับข้อปฏิบัติไม่ถูกต้อง

2.1.2 การเสนอประเด็นที่สนใจอภิปราย

สัปดาห์ที่ 1-3: ผู้ปกครองร่วมกันเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับปัญหาของเด็ก ได้แก่ กล้ามเนื้อมือไม่แข็งแรง โรคอ้วน เอาแต่ใจตนเอง การเลือกทานอาหาร ใจร้อน ไม่เก็บของเข้าที่ เด็กสมาธิสั้น เด็กติดทีวี และเล่นรุนแรงกับเพื่อน จากนั้นผู้วิจัยและผู้ปกครองร่วมกันคัดเลือก จัดกลุ่ม และจัดลำดับประเด็นปัญหาตามพัฒนาการ 4 ด้าน ดังนี้ พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ การพัฒนากล้ามเนื้อมือ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ได้แก่ การพัฒนาอารมณ์เชิงบวก พัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ การฝึกวินัย และการเล่นร่วมกับเพื่อน และ พัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ การส่งเสริมสมาธิและความสนใจของเด็ก

สัปดาห์ที่ 4-6: ผู้วิจัยทบทวนประเด็นในการสนทนาเกี่ยวกับพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ได้แก่ การพัฒนาอารมณ์เชิงบวก

2.1.3 การดำเนินการอภิปราย

สัปดาห์ที่ 1-3: ผู้วิจัยเป็นผู้เริ่มสนทนาในประเด็นที่ 1 คือ การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกายและเป็นแบบอย่างในการอภิปรายให้แก่ผู้ปกครอง จากนั้นให้ผู้ปกครองฝึกการสนทนา โดยการแลกเปลี่ยนแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กจากประสบการณ์ของตนหรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ (12 คน) ยังไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น ผู้วิจัยต้องคอยกระตุ้นถามเพื่อให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็น เมื่อได้รับการกระตุ้นจากผู้วิจัย ผู้ปกครองก็สามารถสนทนาแลกเปลี่ยนได้มากขึ้น และมีผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) สามารถสนทนาได้ตอบและแสดงความคิดเห็นโดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องซักถาม ดังตัวอย่าง ในการสนทนาเรื่องของการพัฒนากล้ามเนื้อมือของเด็ก

- ผู้วิจัย : คุณพ่อ คุณแม่มีวิธีพัฒนากล้ามเนื้อมือของน้องแบบง่ายๆ ยังไงบ้างคะ ลองยกตัวอย่างมาคนละ 1 อย่าง อาจจะเป็นกิจกรรมง่ายๆที่น้องสามารถทำได้
- คุณแม่นาโน : อยู่ที่บ้าน จะให้น้องนาโนช่วยตากผ้า โดยใช้ไม้หนีบผ้ามาหนีบผ้า ช่วยฝึกกล้ามเนื้อมือของน้องนาโนได้ด้วยค่ะ
- ผู้วิจัย : แล้วคุณย่าน้องมาวินกับคุณพ่อน้ำปิงมีอะไรแลกเปลี่ยนกับผู้ปกครองท่านอื่นไหมคะ
- คุณย่ามาวิน : น้องมาวินชอบต่อตัวต่อเลโก้ มีทั้งชิ้นเล็ก และชิ้นใหญ่
- คุณพ่อน้ำปิง : .....(เงียบ).....

สัปดาห์ที่ 4-6 : ผู้วิจัยเป็นผู้เริ่มสนทนาในประเด็นที่ 2 คือ การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านอารมณ์-จิตใจ จากนั้นให้ผู้ปกครองฝึกการสนทนา โดยการแลกเปลี่ยนแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กจากประสบการณ์ของตนหรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ (9 คน) ยังไม่ค่อยแสดงความคิดเห็น และมีผู้ปกครองส่วนน้อย (6 คน) สามารถสนทนาได้ตอบและแสดงความคิดเห็นโดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องซักถาม ดังตัวอย่าง ในการสนทนา เรื่องพฤติกรรมเขาแต่ใจตนเองของเด็ก

- ผู้วิจัย : ลูกของคุณพ่อ คุณแม่มีพฤติกรรมเอาแต่ใจตนเองยังไงบ้างคะ
 คุณแม่เฟิร์ส : ถ้าไม่ได้ตั้งใจก็จะร้องไห้ พอไปโธ่ ก็จะมีร้องดังขึ้น
 ผู้วิจัย : แล้วคุณแม่ทำอย่างไรคะ เมื่อน้องร้องไห้
 คุณแม่เฟิร์ส : ทำเป็นไม่สนใจ และบอกน้องหยุดร้องก่อนและพังแม่พูดก่อน
 ผู้วิจัย : แล้วน้องเจเจละคะ คุณแม่ทำอย่างไร
 คุณแม่เจเจ : .....(เจียบ).....
 ผู้วิจัย : แล้วน้องพริมละคะ
 คุณยายพริม : น้องพริมก็เป็นบ้างตอนที่ยังเด็ก แต่ตอนนี้หายแล้ว

2.1.4 การสรุปการอภิปราย

สัปดาห์ที่ 1-3 : ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) สรุปแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้น้อยมาก ผู้วิจัยต้องคอยช่วยแนะนำ และมีผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยตนเองได้บ้าง ดังตัวอย่างในการสนทนาเรื่องของการพัฒนากล้ามเนื้อมือของเด็ก

- ผู้วิจัย : วันนี้ผู้ปกครองทุกท่านได้แนวทางการส่งเสริมกล้ามเนื้อมือของลูกอย่างไรบ้างคะ
 คุณแม่นัดดี : ต้องให้ลูกฝึกหยิบของชิ้นใหญ่ ชิ้นเล็ก
 ผู้วิจัย : การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็ก อาจให้เด็กได้ฝึกร้อยลูกบิด จั๊บสีเทียนแท่งใหญ่วาดภาพ แล้วกิจกรรมอะไรอีกคะที่สามารถพัฒนากล้ามเนื้อมือของเด็กได้
 คุณแม่แพรว : ฝึกปั้นแป้งโดว์บ่อยๆ ค่ะ

สัปดาห์ที่ 4-6 : ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้มากขึ้น และมีผู้ปกครองบางส่วน (7 คน) ยังไม่สามารถสรุปแนวทางแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ผู้วิจัยต้องช่วยเก็ร็นำ ดังตัวอย่างในการสนทนาเรื่องของการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็ก

- ผู้วิจัย : วันนี้ผู้ปกครองทุกท่านได้แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์
ของเด็กอย่างไรบ้างคะ
- คุณยามาวิน : ใช้คำพูดที่อ่อนโยนกับเด็ก ชมเมื่อเด็กทำดี
- คุณแม่เอ็ง : พุดดี ๆ กับลูกไม่พุดหยาบคายหรือดุด่าว่ากล่าว เพราะจะเป็นตัวอย่าง
ที่ไม่ดี
- ผู้วิจัย : แล้วมีกิจกรรมอะไรอีกไหมคะ
- คุณแม่เหมย : ให้น้องร้องเพลง ฟังนิทานคะ

2.2 กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก

เป็นกิจกรรมที่เป็นแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการที่ให้ผู้ปกครองได้ร่วมทำกิจกรรมกับลูกที่บ้าน โดยนำข้อความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับลูก สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

สัปดาห์ที่ 1-3 : กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย ฉบับที่ 1-2 โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกายร่วมกับลูกที่บ้าน เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ได้แก่ กิจกรรมโยนลูกบอลลงตะกร้าและกิจกรรมรอกน้ำใส่ขวด ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) ทำกิจกรรมกับลูก แสดงความคิดเห็นลงในแผ่นพับ ผู้ปกครองบางส่วน(4คน)ลงชื่อในแผ่นพับโดยไม่ได้แสดงความคิดเห็น และมีผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) ไม่ทำกิจกรรมและไม่ส่งคืนแผ่นพับ

สัปดาห์ที่ 4-6 : กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านอารมณ์-จิตใจ ฉบับที่ 1-2 โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านอารมณ์-จิตใจร่วมกับลูกที่บ้าน ได้แก่ กิจกรรมร้องเพลงและกิจกรรมท่องคำคล้องจอง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (9 คน) ทำกิจกรรมกับลูก แสดงความคิดเห็นลงในแผ่นพับ ผู้ปกครองบางส่วน (4คน) ลงชื่อในแผ่นพับโดยไม่ได้แสดงความคิดเห็น และมีผู้ปกครองส่วนน้อย (2 คน) ไม่ทำกิจกรรมและไม่ส่งคืนแผ่นพับ

2.3. กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบ wise

เป็นกิจกรรมการฝึกทักษะในการให้คำแนะนำกับผู้ปกครองท่านอื่นเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

สัปดาห์ที่ 1-3 : ผู้ปกครองฝึกทักษะการให้คำแนะนำแบบ wise กับผู้ปกครองท่านอื่น โดยให้ผู้ปกครองแต่ละท่านแลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์ของตนหรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) ยังไม่สามารถให้คำแนะนำแก่

ผู้ปกครองท่านอื่นได้ ผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) ให้คำแนะนำได้ แต่ใช้คำพูดที่ไม่ได้แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจและความเข้าใจในปัญหาของผู้ปกครองท่านอื่นดังตัวอย่าง

- คุณแม่บรู : ลูกชอบเลือกกินอาหาร ไม่ยอมกินข้าวและชอบกินแต่ขนมคบเคี้ยว ห้ามเท่าไรก็ไม่ยอมฟัง ไม่รู้จะทำยังไงดีแล้วค่ะ
- คุณตาเอ๋ย : ก็ลองๆ ให้ดื่มนมแทนขนมสิ
- คุณแม่น้ำหนาว : ต้องอย่าไปตามใจ ถ้าลูกร้องให้ก็ต้องปล่อยให้ร้องไปก่อน ไม่ต้องไปสนใจ ถ้าเสียบแล้วค่อยเข้าไปพูดคุย
- ผู้วิจัย : คำแนะนำของท่านเป็นคำแนะนำที่ท่านได้นำไปใช้และประสบผลสำเร็จหรือได้ผลมาก่อนหรือไม่
- คุณตาเอ๋ย : ก็ได้ผลนะ
- คุณแม่น้ำหนาว : ได้ผลค่ะ พี่ใช้วิธีนี้กับลูกมา 2 คนแล้วค่ะ

สัปดาห์ที่ 4-6 : ผู้ปกครองฝึกทักษะการให้คำแนะนำแบบ wise กับผู้ปกครองท่านอื่น โดยให้ผู้ปกครองแต่ละท่านแลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์ของตนหรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) สามารถให้คำแนะนำได้โดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องซักถาม แต่ใช้คำพูดที่ไม่ได้แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจและความเข้าใจในปัญหาของผู้ปกครองท่านอื่น และผู้ปกครองบางส่วน (7 คน) ยังไม่สามารถให้คำแนะนำได้ ดังตัวอย่าง

- คุณแม่ชิง : น้องซิงดื้อมากเลยคะ ไม่ค่อยเชื่อฟังพ่อแม่ จะเอาอะไรก็ต้องให้ได้ ตั้งใจ คุณแม่กังวลว่าน้องโตขึ้นแล้วนิสัยแบบนี้จะไม่หาย
- คุณแม่อั้งเปา : ตอนอั้งเปาอายุเท่าน้องซิงก็เป็นนะ แต่พอโตขึ้นมาหน่อยก็ไม่ค่อยดื้อแล้ว ต้องใจเย็นๆ ไม่ตามใจมากเกินไป ต้องขจัดใจบ้าง
- ผู้วิจัย : คำแนะนำของท่านเป็นคำแนะนำที่ท่านได้นำไปใช้และประสบผลสำเร็จหรือได้ผลมาก่อนหรือไม่คะ
- คุณแม่อั้งเปา : ได้ผลนะค่ะ

2.4 กิจกรรมการสรุปการอภิปราย

เป็นกิจกรรมฝึกการสะท้อนความรู้สึก ประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

สัปดาห์ที่ 1-3 : ผู้ปกครองฝึกสะท้อนความรู้สึกและความรู้ที่ได้รับ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (11 คน) ยังไม่สามารถสะท้อนความรู้สึกและความรู้ที่ได้รับอย่างชัดเจนและตรงประเด็น และผู้ปกครองบางส่วน (4 คน) ไม่แสดงความคิดเห็นใดๆ ดังตัวอย่าง

การสะท้อนความรู้สึก

- ผู้วิจัย : คุณพ่อ คุณแม่รู้สึกอย่างไรบ้างคะที่ได้แลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ปกครองท่านอื่น
- คุณแม่นาโน : ก็เป็นกิจกรรมที่ดีค่ะ
- คุณพ่อน้ำบิง : อยากให้ผู้ปกครองท่านอื่นมาเข้าประชุมให้ตรงเวลา จะได้เลิกตรงเวลา
- คุณตาเอ๋ย : ดีทุกอย่างเลยครับ

การสะท้อนความรู้

- ผู้วิจัย : คุณพ่อคุณแม่ได้เรียนรู้อะไรบ้างคะ ในการทำกิจกรรมการประชุม 4 ส่วน กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการ กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบ wise ลูกรัก
- คุณย่ามาวิน : มีความรู้เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
- คุณแม่เอ็ง : ให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะกับวัยของเด็ก
- คุณแม่ณัติ : .....(เงียบ).....

สัปดาห์ที่ 4-6 : ผู้ปกครองฝึกสะท้อนความรู้สึกและความรู้ที่ได้รับ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) สามารถสะท้อนความรู้สึกและความรู้ได้ตรงประเด็นมากขึ้น ผู้ปกครองบางส่วน (7 คน) ยังไม่สามารถสะท้อนความรู้สึก และความรู้ที่ได้รับอย่างชัดเจนและตรงประเด็น ดังตัวอย่าง

การสะท้อนความรู้สึก

- ผู้วิจัย : รู้สึกอย่างไรบ้างกับการเข้าร่วมประชุมพูดคุยกับผู้ปกครองท่านอื่น
- คุณแม่เหมย : ก็ดีค่ะ ทำให้ได้พูดคุยกันเรื่องพัฒนาการของลูกกับพ่อแม่เด็กคนอื่น
- คุณแม่ชิง : รู้สึกว่า ผู้ปกครองมาตรงเวลามากขึ้น
- คุณแม่แพรว : ดีใจที่ได้รู้จักและประชุมพูดคุยผู้ปกครองหลายๆคน

การสะท้อนความรู้

- ผู้วิจัย : คุณพ่อคุณแม่ได้เรียนรู้อะไรบ้างคะ ในการทำกิจกรรมการประชุม 4 ส่วน
กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบwise
- คุณแม่เองเป่า : ทำให้เข้าใจการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของลูกมากขึ้น ต้องอ่าน
นิทานให้ลูกฟัง ร้องเพลง ท่องคำคล้องจองบ่อยๆ และท่องไปกับลูกด้วย
- คุณแม่เจเจ : ได้รู้จักผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น

จากนั้นลงคะแนนคัดเลือกผู้นำกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ดำเนินกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกัน
และกันแทนผู้วิจัย

ขั้นที่ 3 การดำเนินการกลุ่มโดยผู้ปกครอง ใช้เวลาดำเนินการ 3 สัปดาห์

เป็นขั้นฝึกทักษะและทดลองให้เกิดความชำนาญในการดำเนินกระบวนการกลุ่มสนับสนุน
ซึ่งกันและกัน โดยผู้ปกครองเป็นผู้ทดลองดำเนินกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันด้วย
ตนเอง

3.1. กิจกรรมการประชุม 4 ส่วน

เป็นกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนและร่วมกันค้นหาแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการ จาก
ความรู้และประสบการณ์ของผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็นการประชุม 4 ส่วน ดังนี้

3.1.1 การเสนอรูปแบบการอภิปราย

ผู้นำกลุ่ม (ผู้ปกครอง) มีหน้าที่ในการทบทวนข้อปฏิบัติในการอภิปรายโดยการให้
สุนทรียสนทนาในการสนทนา ผู้นำกลุ่มยังไม่สามารถจำข้อปฏิบัติในการอภิปรายได้ ผู้วิจัยจึงช่วย
พูดทบทวนอีกครั้ง

3.1.2 การเสนอประเด็นที่สนใจอภิปราย

ผู้นำกลุ่ม (ผู้ปกครอง) สามารถทบทวนประเด็นในการสนทนาเกี่ยวกับพัฒนาการ
และการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ การฝึกวินัย และการเล่นร่วมกับเพื่อน

3.1.3 การดำเนินการอภิปราย

ผู้นำกลุ่มเป็นผู้เริ่มสนทนาในประเด็นที่ 3 คือ การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้าน
สังคม จากนั้นให้ผู้ปกครองฝึกการสนทนา โดยการแลกเปลี่ยนแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการ

ของเด็กจากประสบการณ์ของตนหรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่(10 คน) พุดให้รายละเอียดได้เพิ่มมากขึ้น แต่ผู้นำกลุ่มไม่กระตุ้นให้ผู้ปกครองตอบ ดังนั้นผู้วิจัยช่วยกระตุ้นถามคำถาม มีผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) เริ่มแสดงความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างพฤติกรรม ประกอบการแสดงความคิดเห็นดังตัวอย่างการสนทนา ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ในเรื่อง การฝึกวินัย ดังนี้

- ผู้นำกลุ่ม : ผู้ปกครองทุกท่านมีแนวทางการฝึกวินัยยังไปบ้างคะ
 คุณแม่แพรว : อย่างแพรว ถ้าตื่นตอนเช้าจะให้หัดพับผ้าห่มทุกวัน
 แต่ยังคงคอยเตือนอยู่บ้าง
 ผู้นำกลุ่ม : .....(เงิบ).....
 ผู้วิจัย : แล้วคุณพ่อคุณแม่ท่านอื่นล่ะคะ
 คุณยายพริ้ม : ยายจะฝึกให้น้องพริ้มเก็บที่นอนของตนเองทุกเช้า ถ้าวันไหนน้องพริ้ม
 เก็บที่นอนได้เรียบร้อย คุณยายจะซื้อไก่ทอดมาให้ตอนเย็น ซื้อบ้างไม่ซื้อ
 บ้าง จนในตอนนี้ยายไม่ต้องซื้อไก่ทอดมาให้น้องพริ้มแล้ว เพราะ
 น้องพริ้มก็เก็บที่นอนของตนเองได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย
 โดยไม่ต้องให้ผู้ใหญ่คอยเตือนอีกเลย

3.1.4 การสรุปการอภิปราย

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการได้มากขึ้น ผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) ยังไม่สามารถสรุปแนวทางแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ดังตัวอย่างในการสนทนาเรื่องของการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็ก

- ผู้นำกลุ่ม : วันนี้ผู้ปกครองทุกท่านได้แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม
 ของเด็กอย่างไรบ้างคะ
 คุณแม่ชิง : สอนเด็กให้รู้จักรอคอย
 คุณแม่เฟิร์ส : ฝึกให้เด็กทำซ้ำๆ แบบที่ยายพริ้มแนะนำ
 คุณพ่อน้ำปิง : ปล่อยให้ลูกไปเล่นกับเด็กคนอื่นๆ

3.2 กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก

เป็นกิจกรรมที่เป็นแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการที่ให้ผู้ปกครองได้ร่วมทำกิจกรรมกับลูกที่บ้าน โดยนำข้อความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับลูก สัปดาห์ละ 1 ครั้ง

กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านสังคม ฉบับที่ 1-2 โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านสังคมร่วมกับลูกที่บ้าน โดยเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการช่วยทำงานบ้านเล็กๆน้อยๆ ได้แก่ กิจกรรมปัดฝุ่นและกิจกรรมจัดโต๊ะอาหาร โดยผู้ปกครองทุกคนทำกิจกรรมกับลูกและแสดงความคิดเห็นลงในแผ่นพับ ผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) ลงชื่อในแผ่นพับโดยไม่ได้แสดงความคิดเห็นใดๆ

3.3 กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบ wise

เป็นกิจกรรมในการให้คำแนะนำกับผู้ปกครองท่านอื่นเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์ของตนหรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) รับฟังและให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองท่านอื่นเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) เริ่มใช้คำพูดที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจและความเข้าใจในปัญหาของผู้ปกครองท่านอื่นในการให้คำแนะนำ ดังตัวอย่าง*

- คุณแม่กระปุก : กระปุกชอบเล่นแรงๆ กับเพื่อน เล่นต่อสู้กัน จนตอนนี้เพื่อนข้างบ้านไม่ยอมมาเล่นด้วยแล้ว เพราะกลัวเจ็บ จะทำยังไงดีคะ
- คุณแม่บลู : เข้าใจค่ะ น้องบลูก็เคยเป็น แต่ต้องสอนวิธีเล่นที่ถูกต้องให้น้อง อย่างน้องบลูชอบเลียนแบบมาจาก การ์ตูนในทีวีแล้วก็มาเล่นแรงๆ กับเพื่อน เวลาจะเล่นกับเพื่อนก็ลองหาของเล่นมาให้เล่นด้วยกัน พวกตัวต่อเลโก้ให้มาลองต่อ ขวนให้แข่งกันบ้าง
- คุณย่ามาวิน : ไม่ต้องเป็นห่วง เด็กผู้ชายก็เป็นแบบนี้แหละ อาจลองหากิจกรรมที่ให้น้องได้ ออกแรง เหมือนมาวิน ยาก็พาไปเรียนว่ายน้ำ ได้ออกกำลังกายไปด้วย

3.4 กิจกรรมการสรุปการอภิปราย

เป็นกิจกรรมการสะท้อนความรู้สึก ประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) สะท้อนความรู้สึก ประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กจากโปรแกรมฯ และมีผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) เริ่มใช้คำพูดที่สะท้อนถึงความรู้สึก และสะท้อนความรู้ที่ได้รับอย่างชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น ดังตัวอย่าง

การสะท้อนความรู้สึกรู้สึก

- ผู้นำกลุ่ม : ผู้ปกครองทุกท่านรู้สึกอย่างไรบ้าง ที่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้ปกครองท่านอื่น
- คุณแม่เหมย : รู้สึกดีค่ะ ทำให้ได้พูดคุยกันเรื่องพัฒนาการของลูกกับพ่อแม่เด็กคนอื่น
- คุณย่ามาวีน : ตอนแรกก็กลัว ไม่ค่อยกล้าพูด แต่ตอนนี้ก็เริ่มดีขึ้นนะค่ะ

การสะท้อนความรู้

- ผู้นำกลุ่ม : ผู้ปกครองทุกท่านได้เรียนรู้อะไรบ้างคะ
- คุณแม่นัดดี : ได้ความรู้และมีประโยชน์มากๆ เอาไปปรับใช้กับลูกได้ ตอนนี้ก็ให้ลูกช่วยงานบ้านเล็กๆน้อยๆ รดน้ำต้นไม้ เช็ดโต๊ะ
- คุณแม่ชิง : ได้เทคนิคการเลี้ยงลูกที่ดีจากคนอื่น อย่างที่แม่นัดดีบอกให้ลูกช่วยงานบ้าน ตอนแรกก็เคยมองข้าม ไม่ยอมให้ลูกมาช่วย ลูกก็ไปนั่งดูทีวี เวลาที่แม่ทำกับข้าว เดี่ยวนี้ก็ให้ลูกมาช่วยแม่ทำงานแทน จะได้ไม่ต้องติดทีวี

ขั้นที่ 4 การให้คำปรึกษาภายนอก รอบ ใช้เวลาดำเนินการ 3 สัปดาห์

เป็นขั้นตอนที่ผู้ปกครองดำเนินกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันด้วยตนเองทั้งหมด ผู้นำกลุ่มจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาเมื่อผู้ปกครองมีข้อสงสัยหรือต้องการคำแนะนำ

4.1 กิจกรรมการประชุม 4 ส่วน

เป็นกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนและร่วมกันค้นหาแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการ จากความรู้และประสบการณ์ของผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็นการประชุม 4 ส่วน ดังนี้

4.1.1 การเสนอรูปแบบการอภิปราย

ผู้นำกลุ่ม (ผู้ปกครอง) สามารถทบทวนข้อปฏิบัติในการอภิปรายได้

4.1.2 การเสนอประเด็นที่สนใจอภิปราย

ผู้นำกลุ่ม (ผู้ปกครอง) ทบทวนประเด็นในการสนทนาเกี่ยวกับพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ในการส่งเสริมสมาธิและความสนใจของเด็ก

4.1.3 การดำเนินการอภิปราย

ผู้นำกลุ่ม (ผู้ปกครอง) เป็นผู้เริ่มสนทนาในประเด็นที่ 4 คือ การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านสติปัญญา จากนั้นให้ผู้ปกครองฝึกการสนทนา โดยการแลกเปลี่ยนแนวทางใน

การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กจากประสบการณ์ของตนเองหรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ (12 คน) แสดงความคิดเห็นโดยยกตัวอย่างพฤติกรรมประกอบการแสดงความคิดเห็น และมีผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) พุดแสดงความคิดเห็นเพียงเล็กน้อย ดังตัวอย่างการสนทนา เรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ดังนี้

- ผู้นำกลุ่ม : ผู้ปกครองทุกท่านมีแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาอย่างไร
- คุณแม่เหมย : “น้องเหมยชอบฟังนิทาน ทุกคืนก่อนนอน แม่จะอ่านให้น้องฟัง แล้วก็ชี้ไล่ตัวหนังสือไปด้วย น้องจำเรื่องในนิทานได้ด้วยนะคะ อย่างเช่น เรื่อง กุ๊กไก่ปวดท้อง แม่เล่าไปนิทานไปน้องก็ทำท่าทางไปด้วย ทำท่าปวดท้องเหมือนกับกุ๊กไก่ในนิทานด้วยค่ะ”
- คุณแม่อังเปา : ก็ส่งไปเรียนพิเศษ แล้วกลับมาบ้านก็มาทบทวนอ่าน ก ไก่ ABC

4.1.4 การสรุปการอภิปราย

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (12 คน) สามารถสรุปแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการได้ ผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) ยังไม่สามารถสรุปแนวทางแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ดังตัวอย่างในการสนทนาเรื่องของการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็ก

- ผู้นำกลุ่ม : วันนี้ผู้ปกครองทุกท่านได้แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กอย่างไรบ้างคะ
- คุณแม่แพรว : ให้อ่านนิทานบทสวดมนต์ตอนฟังนิทาน
- คุณแม่นัดดี : ให้เด็กวาดรูป ทำศิลปะ
- คุณแม่ชิง : เวลาอ่านนิทานกับเด็ก ก็ใช้นิ้วชี้ไล่ตามหนังสือไปด้วย

4.2 กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก

กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านสติปัญญา ฉบับที่ 1-2 โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กสติปัญญาพร้อมกับลูกที่บ้าน ซึ่งเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาภาษาและจินตนาการของเด็กผ่านการทำท่าทางประกอบการฟังนิทาน และเรียนรู้คำศัพท์จากของใช้ภายในบ้าน ได้แก่ กิจกรรมนิทานแสนสนุกและกิจกรรมของใช้คู่กัน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (13 คน) ทำกิจกรรมเขียนแสดงความคิดเห็นและส่งคืนแผ่นพับ และผู้ปกครอง (2 คน)

เขียนแนะนำกิจกรรมที่ทำกิจกรรมกับลูกเพิ่มเติมจากขั้นตอนในแผนพับ

4.3 กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบ wise

ผู้ปกครองให้คำแนะนำแบบ wise กับผู้ปกครองท่านอื่น โดยให้ผู้ปกครองแต่ละท่าน แลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขปัญหามาจากประสบการณ์ของตนหรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) สามารถให้คำแนะนำและใช้คำพูดที่แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจและความเข้าใจต่อผู้ปกครองท่านอื่น และผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) รับฟังและให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองท่านอื่นเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ ดังตัวอย่าง

- คุณตาเอ๋ย : น้องเอ๋ยเวลามาอยู่ที่บ้านตา จะชอบดูโทรทัศน์มาก มีวิธีแก้อย่างไร
- คุณแม่อังเปา : ตาต้องให้เอ๋ยวาดรูป หรือ หาของเล่นมาให้เอ๋ยเล่น อาจจะเป็นตุ๊กตาก็ได้คะ ก็เข้าใจตานะ ไม่อยากจะขัดใจหลาน แต่ตาต้องฝึกน้องนะ ฝึกบ่อยๆ เอาใจช่วยนะคะ
- คุณแม่มิ่ง : ไม่ต้องกังวลไปนะคะ ต้องหลอกล่อโดยการหาอย่างอื่นให้ทำแทน

4.4 กิจกรรมการสรุปการอภิปราย

เป็นกิจกรรมการสะท้อนความรู้สึก ประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

ผู้ปกครองสะท้อนความรู้สึกและความรู้ที่ได้รับ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) ใช้คำพูดที่สะท้อนถึงความรู้สึก และสะท้อนความรู้ที่ได้รับอย่างชัดเจนและตรงประเด็นมากขึ้น และผู้ปกครองบางส่วน (7 คน) สะท้อนความรู้สึก ประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กจากโปรแกรมฯ ได้ ดังตัวอย่าง

การสะท้อนความรู้สึก

- ผู้นำกลุ่ม : ผู้ปกครองทุกท่านรู้สึกอย่างไรบ้าง ที่ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกับผู้ปกครองท่านอื่น
- คุณแม่เหมย : รู้สึกดีคะ ทำให้ได้พูดคุยกันเรื่องพัฒนาการของลูกกับพ่อแม่เด็กคนอื่น
- คุณยามาวิน : ตอนแรกก็กลัว ไม่ค่อยกล้าพูด แต่ตอนนี้ก็เริ่มดีขึ้นนะคะ
- คุณแม่เอ็ง : ชอบที่ได้พูดคุยกับผู้ปกครองคนอื่นที่มีลูกอยู่ในวัยเดียวกันและต่างกัน บางเรื่องที่มาคุยกันก็ตกลงดีคะ

การสะท้อนความรู้

- ผู้นำกลุ่ม : ผู้ปกครองทุกท่านได้เรียนรู้อะไรบ้างคะ
- คุณแม่นำโน : ทำให้ได้รู้ถึงวิธีการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาที่ถูกต้อง ต้องหาสื่อพวกหนังสือนิทานมาพัฒนาภาษาของลูก และก็อย่าให้ลูกดูทีวีนานๆ หรือเล่นไอแพดเพราะทำให้สายตาเสียได้
- คุณแม่แพรว : ต้องอ่านหนังสือกับลูกทุกวัน เพื่อให้ลูกติดนิสัยรักการอ่าน

จากข้อมูลข้างต้นสรุปโดยรวม พบว่า แผนการดำเนินการใช้โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการสนับสนุนซึ่งกันและกันในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนความรู้ในด้านการอบรมเลี้ยงดู ทั้งที่มาจากประสบการณ์การเลี้ยงดูบุตรหลานและจากการหาความรู้เพิ่มเติม อีกทั้งยังได้ลองนำเทคนิควิธีการในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งที่มาจากกิจกรรมในโปรแกรมฯ และจากคำแนะนำจากผู้ปกครองท่านอื่นไปปฏิบัติกับบุตรหลานของตนอีกด้วย

ตอนที่ 2.2 การสรุปผลเชิงบรรยายจากข้อมูลหลังการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1. การมีส่วนร่วมด้านการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีความเข้าใจและมีทักษะในการอบรมเลี้ยงดู ประกอบด้วย การพัฒนาความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือ อินเทอร์เน็ต นิทรรศการ และการพัฒนาทักษะในการอบรมเลี้ยงดู รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการและการนำความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูไปทดลองใช้กับเด็กที่บ้าน

1.1 การพัฒนาความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุม และการได้รับความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ

1.1.1 การเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุม

ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (9 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือการเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น เช่น กิจกรรมการปฐมนิเทศผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองเข้า

ร่วมการประชุม รับฟังนโยบายและการจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ไม่ได้
สนทนาแลกเปลี่ยนหรือแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะใดๆ ดังตัวอย่างคำพูดจาก
การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ตัวอย่างที่ 1

“เข้าร่วมฟังปฐมนิเทศผู้ปกครองตอนเปิดเทอม 1 แต่ ไม่ได้แสดงความคิดเห็นอะไร
เพราะประชุมกลุ่มใหญ่ ผู้ปกครองทุกห้องเข้าร่วมฟัง”
คุณแม่น้ำหนาว

ตัวอย่างที่ 2

“ไปนั่งฟังคุณครูพูดเฉยๆค่ะ จัดประชุมที่โรงอาหารของศูนย์ฯ
รวมผู้ปกครองทุกห้องเลย ทั้งเด็กที่เข้าเรียนใหม่และเด็กเก่า”
คุณแม่แจจ

ผู้ปกครองบางส่วน (6 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ 0 คือ การเป็นผู้ไม่มีส่วนร่วม
โดยผู้ปกครองไม่ได้ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการ
อบรมเลี้ยงดูเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดขึ้น ดังตัวอย่างคำพูดจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ตัวอย่างที่ 1

“วันนั้นต้องไปขายของเลยไม่ได้มาเข้าร่วมประชุม”
คุณแม่นาโน

ตัวอย่างที่ 2

“เวลาไม่ตรงกันค่ะ ไม่ว่างมา”
คุณยายพริ้ม

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (9 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่
2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองได้เข้าร่วมการประชุมและร่วมแลกเปลี่ยนความรู้
ผ่านกิจกรรมหรือการประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ดังตัวอย่างคำพูดจากกิจกรรมปิดภาคเรียน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

“น้องมาวินไม่ค่อยอ้วนแล้ว เมื่อก่อนอย่าตามใจให้แต่กินขนมขบเคี้ยว
แต่ตอนนี้ให้น้องดื่มนมแทน น้องเลยผอมลง ไม่อ้วนเหมือนเดิมแล้ว”
คุณย่ามาวิน

ตัวอย่างที่ 2

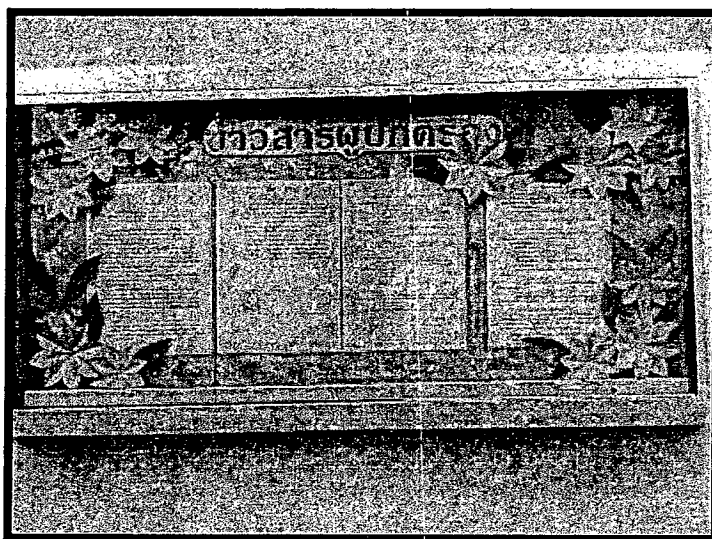
“ให้น้องเองไปเรียนว่ายน้ำทุกเสาร์เลยคะ น้องได้ออกกำลังกายด้วย
ไม่อย่างนั้น อยู่บ้านก็จะขอดูแต่การ์ตูน”

คุณแม่เอง

ผู้ปกครองบางส่วน (6 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองร่วมเป็นผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในการจัดการประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของศูนย์ฯ ในกิจกรรมปิดภาคเรียน

1.1.2 การได้รับความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ

แหล่งข้อมูลในการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาการเด็กเล็ก ประกอบด้วย สารสัมพันธ์ที่แจกให้กับผู้ปกครองในทุกวันศุกร์ มีหัวข้อสาระน่ารู้ ที่เป็นเรื่องการอบรมเลี้ยงดูลูกให้เหมาะสม เช่นการอ่านป๊ายมุขชาวสารที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดไว้เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง

ตัวอย่าง ป้ายนิเทศ ให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและ วิธีการป้องกันจากโรค มือ เท้า ปาก

ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองรับความรู้และค้นหาความรู้จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กจากศูนย์ฯ ได้แก่

ตัวอย่างที่ 1

“ได้ความรู้เรื่อง การดูแลเด็กเมื่อเป็นหวัด จากในสารสัมพันธ์ที่ศูนย์ฯ แจกให้
แล้วก็อ่านป้ายนิเทศเรื่อง โรคมือเท้าปาก”

คุณแม่นานโน

ตัวอย่างที่ 2

“ได้ความรู้เรื่อง โรคมือเท้าปากจากการอ่านป้ายนิเทศและจากสารสัมพันธ์”

คุณแม่เหมย

ผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครอง ได้รับความรู้ แต่ไม่ค้นหาความรู้จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กจาก ศูนย์ฯ

ตัวอย่างที่ 1

“ก็อ่านจากสารสัมพันธ์ที่แนะนำวิธีเลี้ยงดูเด็ก เช่น ปัญหาเด็กไม่ยอมไปโรงเรียน ต้องทำยังไงบ้าง
ส่วนป้ายนิเทศ ฉันไม่เคยอ่านเลย”

คุณย่ามาวิน

ตัวอย่างที่ 2

“ในสารสัมพันธ์จะมีให้ความรู้ทุกอาทิตย์ แต่อ่านบ้างเป็นบางครั้ง
ส่วนป้ายนิเทศไม่เคยอ่านเลย ไม่รู้ว่ามีเขียนไว้ว่ายังไงบ้าง”

คุณตาเอ๋ย

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองได้รับความรู้และค้นหาความรู้จากเอกสารต่างๆ ที่ เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กทั้งที่จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติมด้วย ตนเอง เช่น หนังสือ และอินเทอร์เน็ต ดังตัวอย่างคำพูด

ตัวอย่างที่ 1

“คุณแม่ไปอ่านเจอในหนังสือรักลูก เขียนไว้ว่าเด็กในวัยนี้ไม่ควรดูโทรทัศน์นานๆ
หรือเล่นไอแพดนานๆ ทำให้เด็กให้เด็กสมาธิสั้นและสายตาสายได้”

คุณแม่ันต์ดี

ตัวอย่างที่ 2

“เคยอ่านเจอในเฟซบุ๊กของคุณหมอศิริราชบอกว่า
พ่อแม่ต้องปล่อยให้เด็กฝึกทำอะไรด้วยตัวเองบ้าง อย่าไปทำแทนให้ลูกทุกอย่าง”

คุณแม่อั้งเปา

ผู้ปกครองบางส่วน (4 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองรับความรู้และค้นหาความรู้จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จากศูนย์ฯ

ตัวอย่างที่ 1

“ได้ความรู้เรื่อง วิธีแก้ปัญหาลูกไม่ยอมกินผัก จากในสารสัมพันธ์ที่ศูนย์ฯ แจกให้
แล้วก็อ่านป้ายนิเทศเรื่อง โรคมือเท้าปาก เวลามารับลูก”

คุณแม่แจแจ

ตัวอย่างที่ 2

“ได้ความรู้เรื่อง การกินอาหารให้ครบ 5 หมู่ จากการอ่านป้ายนิเทศและจากสารสัมพันธ์”

คุณแม่แพรว

ผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 4 คือ การเป็นผู้สนับสนุน โดยผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้แก่ศูนย์ฯ หรือ ผู้ดูแลเด็กหรือผู้ปกครองท่านอื่น ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1

“ว่างๆ ก็เข้าอินเตอร์เน็ตคะ หาข้อมูล แล้วก็พิมพ์คำว่าพัฒนาการเด็ก ก็มีข้อมูลเต็มเลย”

คุณแม่น้ำหนาว

ตัวอย่างที่ 2

“อ่านจากหนังสือแม่และเด็กคะ คุณครูเค็งเคยอ่านไหมคะ
ลองอ่านดูสิคะ มีเรื่องเกี่ยวกับเด็กๆ เยอะเลย”

คุณแม่เอ็ง

1.2 การพัฒนาทักษะในการอบรมเลี้ยงดู แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การร่วมกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการนำความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ไปปฏิบัติกับเด็ก

1.2.1 การร่วมกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) มีการปฏิบัติอยู่ระดับ 0 คือ การเป็นผู้ไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ปกครองยังไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ดังตัวอย่างคำพูด

ตัวอย่างที่ 1

“สนใจนะ แต่ไม่รู้ว่่าที่ไหนจัดบ้าง ก็เลยไม่เคยเข้าร่วมเลย”

คุณย่ามาวีน

ตัวอย่างที่ 2

“ไม่เคยเข้าร่วมเลยครับ”

คุณตาเอ๋ย

ผู้ปกครองบางส่วน (7 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก บ้างเป็นบางครั้ง ดังตัวอย่างคำพูด ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

“ถ้าว่างก็เข้าร่วมตลอด แต่บางครั้งติดธุระเลยไม่ได้ไป”

คุณแม่ซิง

ตัวอย่างที่ 2

“เคยไปเข้าร่วมที่โรงพยาบาลนครปฐมให้ ฝึกปฐมพยาบาลเด็ก”

คุณแม่แพรว

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองบางส่วน (6 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กทุกครั้ง ตัวอย่างที่ 1

“ถ้าจัดประชุมช่วงเย็นๆ ก็สามารถเข้าร่วมได้”

คุณแม่นานาโน

ตัวอย่างที่ 2

“เข้าร่วมบ้างเป็นบางครั้งนะคะ”

คุณแม่แพรว

ผู้ปกครองบางส่วน (4 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองเป็นผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

ตัวอย่างที่ 1

“ก็มาช่วยคุณครูจัดสถานที่ เตรียมของค่ะ ช่วยพิมพ์เอกสารด้วย”

คุณแม่น้ำหนาว

ตัวอย่างที่ 2

“ช่วยจัดสถานที่ ยกโต๊ะ เก้าอี้”

คุณพ่อน้ำปิง

ผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการและร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องทักษะ วิธีการ หรือเทคนิคที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กทุกครั้ง

ตัวอย่างที่ 1

“มีกิจกรรมอะไรก็เข้าร่วมได้ตลอด”

คุณแม่น้าหนาว

ตัวอย่างที่ 2

“ทำงานตอนเย็นๆคะ ว่างช่วงเช้าถึงบ่าย ก็เลยเข้าร่วมประชุมได้ตลอด”

คุณแม่อังเปา

ผู้ปกครองบางส่วน (2 คน) ให้ข้อเสนอแนะหรือช่วยออกแบบกิจกรรมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

ตัวอย่างที่ 1

“คุณครูน่าจะกิจกรรมสอนเทคนิคเล่านิทานแบบสนุกๆ ให้ลูกฟัง”

คุณแม่รัตตี

ตัวอย่างที่ 2

“แนะนำเพลงเด็กที่ร้องง่ายๆ ให้ผู้ปกครองสิดะ จะได้เอาไปร้องกับลูกได้”

คุณแม่เหมย

1.2.2 การนำความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไปปฏิบัติกับเด็ก

ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับการเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองได้นำความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามที่ศูนย์ฯแนะนำ ไปทดลองปฏิบัติกับเด็กบ้างเป็นบางครั้ง

ตัวอย่างที่ 1

“ช่วงที่เด็กเป็นโรคมือ เท้า ปาก กันเยอะๆ ถ้าไม่ลืม ก็จะคอยเตือนให้ลูกล้างมือบ่อยๆ”

คุณพ่อน้ำปิง

ตัวอย่างที่ 2

“ให้ลูกกินอาหารให้ครบ 5 หมู่”

คุณแม่พี

ผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) นำความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามที่ศูนย์ฯพัฒนาเด็กเล็กแนะนำ ไปปฏิบัติกับเด็กตามที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง

ตัวอย่างที่ 1

"ให้น้องบลูหยุดดูการ์ตูน ben10 ตามที่คุณครูฝนแนะนำแล้วนะคะ"

คุณแม่บลู

ตัวอย่างที่ 2

"ฝึกให้น้องซิงกินผักทุกวัน โดยทำอาหารแล้วใส่ผักลงไปในกับข้าว เช่น ไข่เจียว จากที่คุณครูแนะนำในสารสัมพันธ์"

คุณแม่ซิง

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) ได้นำความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามทฤษฎีพัฒนาเด็กเล็กแนะนำ ไปปฏิบัติกับเด็กตามที่ได้รับมอบหมายทุกครั้ง

ตัวอย่างที่ 1

"คุณครูบีบอกว่ามารินฟันเริ่มผุหลายซี่แล้ว
อย่าเลยฝึกมารินให้แปรงฟันทุกเช้าและก่อนนอนทุกวัน"

คุณย่ามาริน

ตัวอย่างที่ 2

"แม่พยายามไม่ให้น้องเจเจนอนดึก จะได้ตื่นเช้าๆ มาทันเข้าแถวเคารพธงชาติ"

คุณแม่เจเจ

ผู้ปกครอง (5 คน) นำความรู้เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเอง ไปปฏิบัติกับเด็กโดยที่ศูนย์ฯ ไม่ได้มอบหมาย

ตัวอย่างที่ 1

"ให้น้องแพรวช่วยเหลืองานบ้าน ช่วยรดน้ำต้นไม้คะ"

คุณแม่แพรว

ตัวอย่างที่ 2

"น้องอั้งเปาชอบดูสารคดี ก็เปิดให้ดู แล้วก็ชวนคุยว่าในนั้นมีสัตว์อะไรบ้าง"

คุณแม่อั้งเปา

ผู้ปกครอง (2 คน) ให้ข้อเสนอแนะข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้แก่ศูนย์ฯ หรือผู้ดูแลเด็กหรือผู้ปกครองท่านอื่น

ตัวอย่างที่ 1

"น่าจะมีการสอนมารยาทเด็กไทย เช่น การไหว้พระ การกราบพระที่ถูกต้อง อะไรแบบนี้คะ"

คุณแม่นาโน

ตัวอย่างที่ 2

"น่าจะให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็กติดทีวี เพราะผู้ปกครองมีปัญหาเรื่องนี้กันเยอะ"

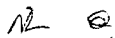
คุณแม่พี

2. การมีส่วนร่วมด้านการติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้ปกครองรับหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับ พัฒนาการของเด็ก และข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การพูดคุยกับผู้ดูแลเด็กแบบ เเผชิญหน้าหรือ การพูดคุยทางโทรศัพท์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับตัวเด็กเพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กผ่านเอกสาร แฟ้มสะสมผลงาน และจดหมายข่าว

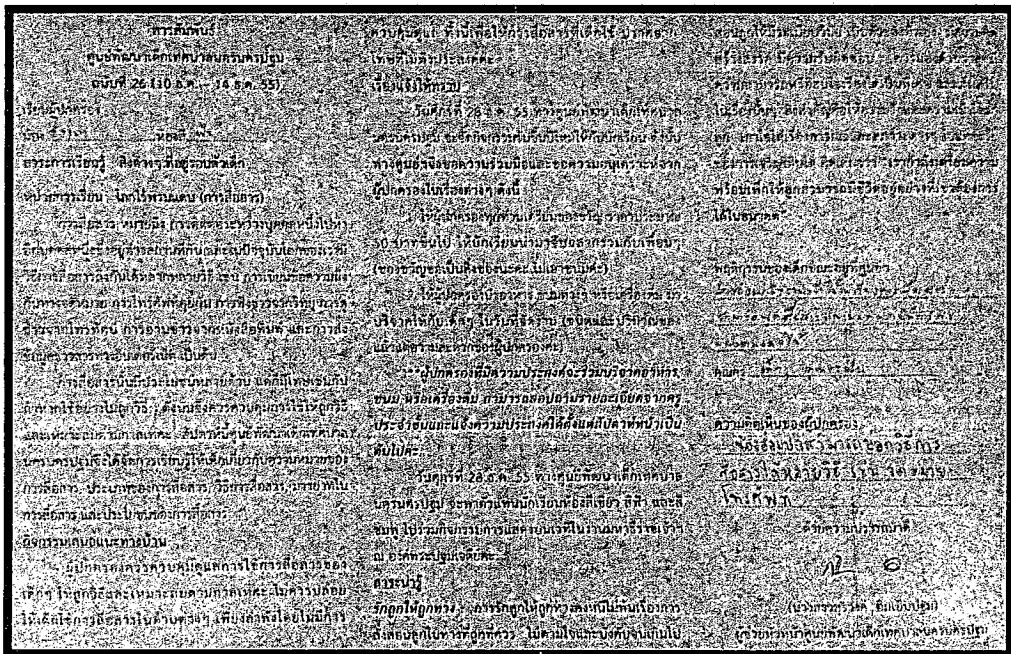
2.1 การสื่อสารทางเดียว แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่การรับข้อมูลรายบุคคล และการรับข้อมูล ส่วนรวม

2.1.1 การรับข้อมูลรายบุคคล

การรับข้อมูลรายบุคคลในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองจะรับข้อมูลผ่าน จดหมายข่าว สารสัมพันธ์ แฟ้มสะสมผลงาน

เรื่อง แจ้งให้ทราบ
<p>ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลนครปฐม เปิดรับสมัครนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2556</p> <p>ดังกล่าวกำหนดการ ต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • รับใบสมัคร ตั้งแต่วันที่ 2 - 31 ม.ค. 56 • รับสมัครและสัมภาษณ์ วันที่ 21 - 31 ม.ค. 56 • มอบตัว วันเสาร์ที่ 2 ก.พ. 56 เวลา 09.00 น. ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลนครปฐม <p>ด้วยความปรารถนาดี</p> <p style="text-align: center;">   (นางสาวสุรางค์ อิ่มเอิบปฐม)   ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลนครปฐม   </p>

ตัวอย่างที่ 1 จดหมายข่าวแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับกำหนดการรับสมัครนักเรียน

ตัวอย่างที่ 2 สารสัมพันธ์ (10-14 รศ 56) แจงให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับกิจกรรมวันปีใหม่

ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือการเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์ฯที่สื่อสารผ่านทางเอกสารและแฟ้มสะสมผลงานบ้างเป็นบางครั้ง

ผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์ฯที่สื่อสารผ่านทางเอกสาร และแฟ้มสะสมผลงานอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองส่วนน้อย (1 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองร่วมจัดทำเอกสารสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการและกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์ฯ และผู้ปกครองส่วนน้อย (1 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 0 คือ การเป็นผู้ไม่มีส่วนร่วม โดยผู้ปกครองไม่แสดงการรับทราบข้อมูลข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์ฯ

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (11 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์ฯที่สื่อสารผ่านทางเอกสาร และแฟ้มสะสมผลงานอย่างสม่ำเสมอ

ผู้ปกครองบางส่วน (1 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรม โดยผู้ปกครองร่วมจัดทำเอกสารสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการและกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์ฯ

“ช่วงนี้คุณแม่ว่าง เดี่ยวช่วยคุณครูพิมพ์สารสัมพันธ์นะคะ”

คุณแม่น้ำหนาว

ผู้ปกครองส่วนน้อย (1 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือการเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์ฯที่สื่อสารผ่านทางเอกสารและเพิ่มสะสมผลงานบ้างเป็นบางครั้ง และผู้ปกครองส่วนน้อย (2 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 4 คือ การเป็นผู้สนับสนุน โดยผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำเอกสารสื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการและกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์ฯ ดังตัวอย่าง ตัวอย่างที่ 1

“น่าจะมึรภาพในสารสัมพันธ์บ้าง จะได้ดูน่าอ่านมากขึ้น”

คุณยามาวิน

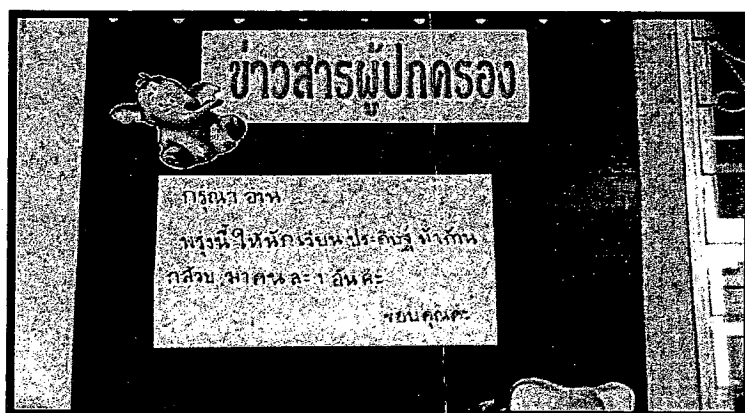
ตัวอย่างที่ 2

“อยากให้ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายกว่านี้ อ่านแล้วไม่ค่อยเข้าใจเท่าไรคะ”

คุณแม่นาโน

2.1.2 การรับข้อมูลส่วนรวม

การรับข้อมูลรายส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองจะรับข้อมูลผ่านป้ายประกาศ/มุมผู้ปกครองและป้ายนิเทศ ดังตัวอย่าง

ป้ายประกาศ ขอความร่วมมือผู้ปกครองในการจัดหาสื่อการเรียนรู้ให้เด็ก

ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (9 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กหรือข่าวสารของศูนย์ฯที่สื่อสารผ่านป้ายประกาศ/มุมผู้ปกครองและป้ายนิเทศบ้างเป็นบางครั้ง ผู้ปกครองบางส่วน (6 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดย

ผู้ปกครองแสดงการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กหรือข่าวสารของศูนย์ฯที่สื่อสารผ่าน ป้ายประกาศ/มุมผู้ปกครอง ป้ายนิเทศอย่างสม่ำเสมอ

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (9 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กหรือข่าวสารของศูนย์ฯที่สื่อสารผ่านป้ายประกาศ/มุมผู้ปกครอง ป้ายนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองส่วนน้อย (2 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กหรือข่าวสารของศูนย์ฯที่สื่อสารผ่านป้ายประกาศ/มุมผู้ปกครองและป้ายนิเทศบ้างเป็นบางครั้ง ผู้ปกครองส่วนน้อย (2 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กหรือข่าวสารของศูนย์ฯที่สื่อสารผ่านป้ายประกาศ/มุมผู้ปกครอง โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ร้องขอหรือกระตุ้นเตือน และผู้ปกครองบางส่วน (2 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 4 คือ การเป็นผู้สนับสนุน โดยผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารสื่อสารกับผู้ปกครอง

2.2 การสื่อสารสองทาง แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านเอกสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านการสนทนากับผู้ดูแลเด็ก

2.2.1 การแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านเอกสาร

ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการหรือกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สื่อสารผ่านทางเอกสาร และแฟ้มสะสมผลงานบ้างเป็นบางครั้ง ผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูลโดยผู้ปกครองแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการหรือกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ และผู้ปกครองส่วนน้อย (2 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการหรือกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์พัฒนาการเด็กที่สื่อสารผ่านทางเอกสาร แฟ้มสะสมผลงานอย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ร้องขอหรือกระตุ้นเตือน

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองบางส่วน (7 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการหรือกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์พัฒนาการเด็กที่สื่อสารผ่านทางเอกสาร แฟ้มสะสมผลงานอย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง โดยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ร้องขอหรือกระตุ้นเตือน ผู้ปกครองบางส่วน (4 คน)

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูลโดยผู้ปกครองแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการหรือกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองบางส่วน (4 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 4 คือ การเป็นผู้สนับสนุน โดยผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารสื่อสารกับผู้ปกครอง

ดังตัวอย่างข้อความในสารสัมพันธ์

ตัวอย่างที่ 1

“น้องอั้งเปา อยู่บ้านก็วิ่งดี ชอบเล่นคนเดียว ชอบแกะข้าวของ ชนเป็นบางครั้ง รู้จักช่วยเหลือตัวเอง
พึ่งพอกับแม่บ้างเป็นบางอารมณ์ของเขา”

คุณแม่อั้งเปา

ตัวอย่างที่ 2

“น้องพีเริ่มรู้จักไหว้ผู้ใหญ่ขานขึ้นกว่าเดิม กลับจากโรงเรียนก็เก็บกระเป๋า รองเท้าเข้าที่”

คุณแม่พี

2.2:2 การแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านการสนทนากับผู้ดูแลเด็ก

ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (9 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองสนทนาพูดคุยกับผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการหรือกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ แต่ยังคงต้องได้รับการกระตุ้นเตือนจากผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองบางส่วน (4 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองสนทนาพูดคุยกับผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการหรือกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้างเป็นบางครั้ง และผู้ปกครองส่วนน้อย (2 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยการสนทนาพูดคุยกับผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการหรือกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง โดยที่ผู้ดูแลเด็กไม่ได้ร้องขอหรือกระตุ้นเตือน

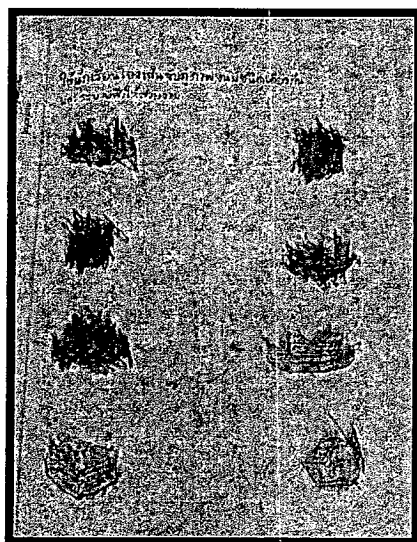
หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองสนทนาพูดคุยกับผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับพัฒนาการหรือกิจกรรมที่ลูกทำในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง โดยที่ผู้ดูแลเด็กไม่ได้ร้องขอหรือกระตุ้นเตือน และสอบถามถึงพัฒนาการของลูกเพิ่มมากขึ้น และผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 4 คือ การเป็นผู้สนับสนุน โดยผู้ปกครองสนทนากับผู้ดูแลเด็กและร่วมหาแนวทางส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

3. การมีส่วนร่วมด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่สอดคล้องกับหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้านและการทำกิจกรรมพิเศษอื่นๆ เพิ่มเติม รวมถึงการร่วมกิจกรรมในห้องเรียนและการร่วมกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.1 การทำกิจกรรมกับเด็กที่บ้าน แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมพิเศษ

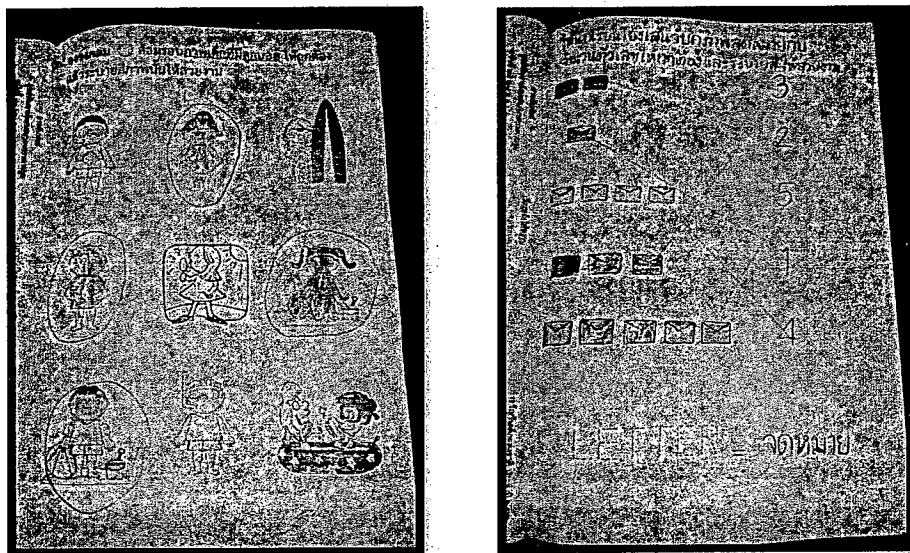
3.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้

ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบ แต่ไม่เคยทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน เนื่องจากมีข้อจำกัดต่างๆ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการสอนและตรวจสอบการบ้านที่ผู้ดูแลเด็กมอบหมายให้กับเด็ก ทำให้เด็กทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่ถูกต้อง ดังตัวอย่างการบ้านของน้องชิง

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองบางส่วน (7 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านด้วยตนเอง นอกเหนือจากที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแนะนำ ผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านตามที่ได้รับมอบหมาย และผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน)

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 4 คือ การเป็นผู้สนับสนุน โดยผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือผู้ดูแลเด็กหรือผู้ปกครองท่านอื่น

ตัวอย่างการบ้านน้องพริ้ม สะท้อนให้เห็นว่า ถ้าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสอนและตรวจสอบการบ้าน จะส่งผลให้เด็กทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้อง

3.1.2 กิจกรรมพิเศษ

ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (10 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ตามที่ได้รับมอบหมาย และผู้ปกครองบางส่วน (5 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบ แต่ไม่เคยทำกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน เนื่องจากมีข้อจำกัดต่างๆ

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (8 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านด้วยตนเอง นอกเหนือจากที่ศูนย์ฯแนะนำ ผู้ปกครองบางส่วน (4 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองทำกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ตามที่ได้รับมอบหมาย และผู้ปกครองส่วนน้อย (3 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 4 คือ การเป็นผู้สนับสนุน โดยผู้ปกครองให้ข้อเสนอแนะกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือผู้ดูแลเด็กหรือผู้ปกครองท่านอื่น

ผู้ปกครองให้น้องเจ้ทำกิจกรรมศิลปะที่บ้าน

3.2 การทำกิจกรรมกับเด็กที่โรงเรียน แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การร่วมทำกิจกรรมของห้องเรียน และการร่วมทำกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.1 การร่วมทำกิจกรรมของห้องเรียน

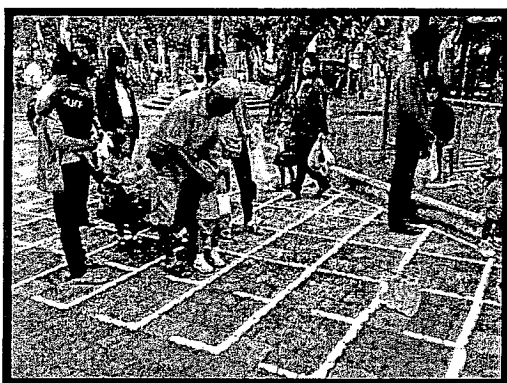
ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (9 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบ แต่ไม่เคยร่วมกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในห้องเรียน เนื่องจากมีข้อจำกัดต่างๆ หรือเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนบ้าง เมื่อได้รับการเชิญชวนจากผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองบางส่วน (6 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่จัดขึ้นในห้องเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองบางส่วน (7 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่จัดขึ้นในห้องเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้ปกครองบางส่วน (4 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองร่วมเป็นผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่จัดขึ้นในห้องเรียน และผู้ปกครองบางส่วน (4 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 4 คือ การเป็นผู้สนับสนุน โดยเสนอกิจกรรมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่จัดขึ้นในห้องเรียน

3.2.2 การร่วมทำกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (13 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 1 คือ การเป็นผู้รับข้อมูล โดยผู้ปกครองแสดงการรับทราบ แต่ไม่เคยร่วมกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในศูนย์ฯ เนื่องจากมีข้อจำกัดต่างๆ หรือในบางครั้ง ไม่ทราบวันและเวลาในการจัดกิจกรรมล่วงหน้า ทำให้ไม่สามารถมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ และผู้ปกครองส่วนน้อย (2 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่จัดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามที่ได้รับมอบหมาย

หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ (9 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 2 คือ การเป็นผู้แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่จัดขึ้นในศูนย์ฯ ตามที่ได้รับมอบหมาย ผู้ปกครองบางส่วน (4 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 4 คือ การเป็นผู้สนับสนุน โดยเสนอกิจกรรมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่จัดขึ้นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครองส่วนน้อย (2 คน) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ 3 คือ การเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้ปกครองร่วมเป็นผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่จัดขึ้นในห้องเรียน

ผู้ปกครองน้องอั่งเปาร่วมทำกิจกรรมของห้องในวันเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้ปกครองน้องชิงช่วยเป็นอาสาสมัครพาเด็กไปร่วมงานกีฬาสัมพันธ์ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2556

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการ เป็นการจัดระบบการดำเนินการในการนำวัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรมฯ เนื้อหา การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ และการประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อไปส่งเสริมการมีส่วนร่วมผู้ปกครอง

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

- 3.2.1 หลักการของโปรแกรมฯ
- 3.2.2 วัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ
- 3.2.3 ลักษณะของโปรแกรมฯ
- 3.2.4 เนื้อหาของโปรแกรมฯ
- 3.2.5 การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ
- 3.2.6 การประเมินผลโปรแกรมฯ

3.2.1 หลักการของโปรแกรมฯ

โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วยหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันจะช่วยให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนข้อมูล หรือประสบการณ์และให้คำแนะนำในการเลี้ยงดูเด็กซึ่งกันและกัน
- 2) การให้ผู้ปกครองมาทำงานกลุ่มที่เต็มไปด้วยความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจและไว้วางใจซึ่งกันและกัน จะช่วยให้ผู้ปกครองส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ดีขึ้น
- 3) ผู้ปกครองสามารถใช้ศักยภาพของตนเองในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กกับผู้ปกครองท่านอื่น

3.2.2 วัตถุประสงค์ของโปรแกรมฯ

เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก 3 ด้าน คือ ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

3.2.3 ลักษณะกิจกรรมของโปรแกรมฯ

โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การเริ่มต้นกระบวนการ เป็นขั้นตอนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ การกำหนดเวลา สถานที่จัดประชุม บทบาทของผู้ปกครอง และการสร้างข้อตกลงร่วมกันสำหรับผู้ปกครองในการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ใช้เวลาดำเนินการ 1 สัปดาห์

ขั้นที่ 2 การฝึกอบรมผู้ปกครอง เป็นขั้นตอนการสอนและแนะนำผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันผ่านการจัดประชุมและฝึกปฏิบัติ ใช้เวลาดำเนินการ 5 สัปดาห์

ขั้นที่ 3 การดำเนินการกลุ่มโดยผู้ปกครอง เป็นขั้นฝึกทักษะและทดลองให้เกิดความชำนาญในการดำเนินกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยผู้ปกครองเป็นผู้ทดลองดำเนินกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันด้วยตนเอง ใช้เวลาดำเนินการ 3 สัปดาห์

ขั้นที่ 4 การให้คำปรึกษาอกรอบ เป็นขั้นตอนที่ผู้ปกครองดำเนินกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันด้วยตนเองทั้งหมด ผู้นำกลุ่มจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาเมื่อผู้ปกครองมีข้อสงสัยหรือต้องการคำแนะนำ ใช้เวลาดำเนินการ 3 สัปดาห์

ในแต่ละขั้นตอนประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กิจกรรมการประชุม 4 ส่วน เป็นกิจกรรมฝึกการสนทนาแลกเปลี่ยนและร่วมกันค้นหาแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการจากความรู้และประสบการณ์ของผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็นการประชุม 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1) การเสนอรูปแบบการอภิปราย คือ การที่ผู้ปกครองรับทราบถึงข้อปฏิบัติ และระยะเวลาที่ใช้ในการอภิปราย

ส่วนที่ 2) การเสนอประเด็นที่สนใจอภิปราย คือ การที่ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็น นำเสนอประเด็นที่สนใจอภิปราย

ส่วนที่ 3) การดำเนินการอภิปราย คือ การที่ผู้ปกครองพูดแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ได้คัดเลือก โดยผู้ปกครองสนทนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

ส่วนที่ 4) การสรุปการอภิปราย คือ การที่ผู้ปกครองสรุปประเด็นสำคัญถึงสิ่งที่ได้อภิปรายร่วมกัน

2. กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก เป็นกิจกรรมที่เป็นแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการที่ให้ผู้ปกครองได้ร่วมทำกิจกรรมกับลูกที่บ้าน โดยนำข้อความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับลูกสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3. กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบ wise เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองมีทักษะในการให้คำแนะนำกับผู้ปกครองท่านอื่นเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยเน้นการสร้างความรู้สึกลงใจรับฟังคำแนะนำที่ได้รับจากผู้ปกครองท่านอื่น ผู้ให้คำแนะนำต้องตรวจสอบวิธีการให้คำแนะนำ โดยใช้คำถาม 4 ข้อ ดังนี้

1) W ผู้ปกครองท่านนั้นต้องการรับคำแนะนำจากท่านหรือไม่

2) I ท่านได้พูดถึงความพยายามของที่ผู้ปกครองท่านนั้นได้ทำไปแล้วหรือไม่

3) S คำแนะนำนั้นเป็นคำแนะนำที่ท่านได้นำไปใช้และประสบผลสำเร็จมาก่อนแล้วหรือไม่

4) E ขณะที่ท่านกำลังให้ความช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำ ท่านได้แสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจและความเข้าใจต่อผู้ปกครองท่านนั้นด้วยหรือไม่

4. กิจกรรมการสรุปการอภิปราย เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองสะท้อนความรู้สึกลงใจประสบการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กจากโปรแกรมฯ

3.2.4 เนื้อหาของโปรแกรมฯ

โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วยเนื้อหา 2 เรื่อง ดังต่อไปนี้

1) บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก 3 ด้าน คือ ด้านการอบรมเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้

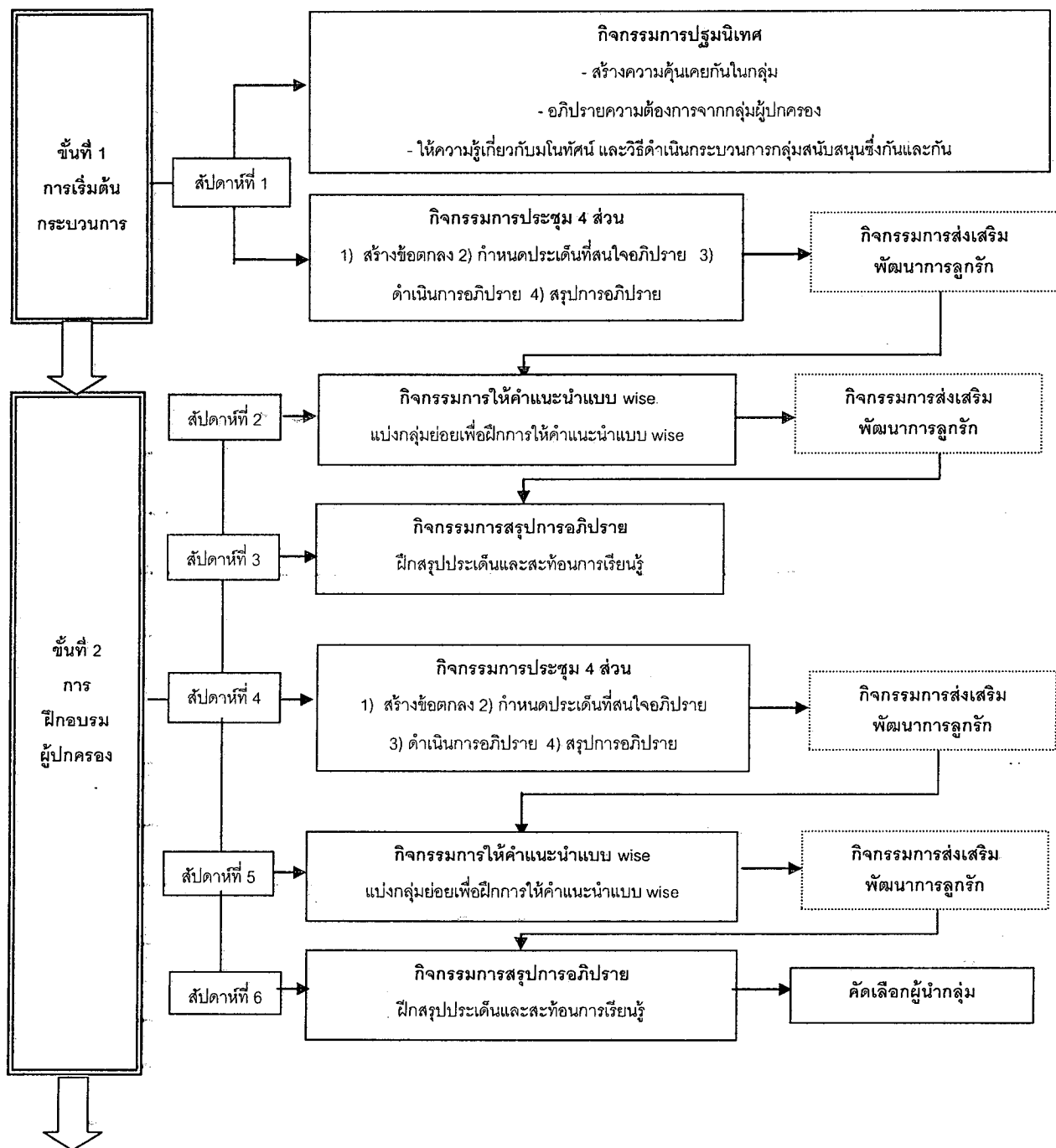
2) พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอายุ 3-5 ปี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

3.2.5 การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ

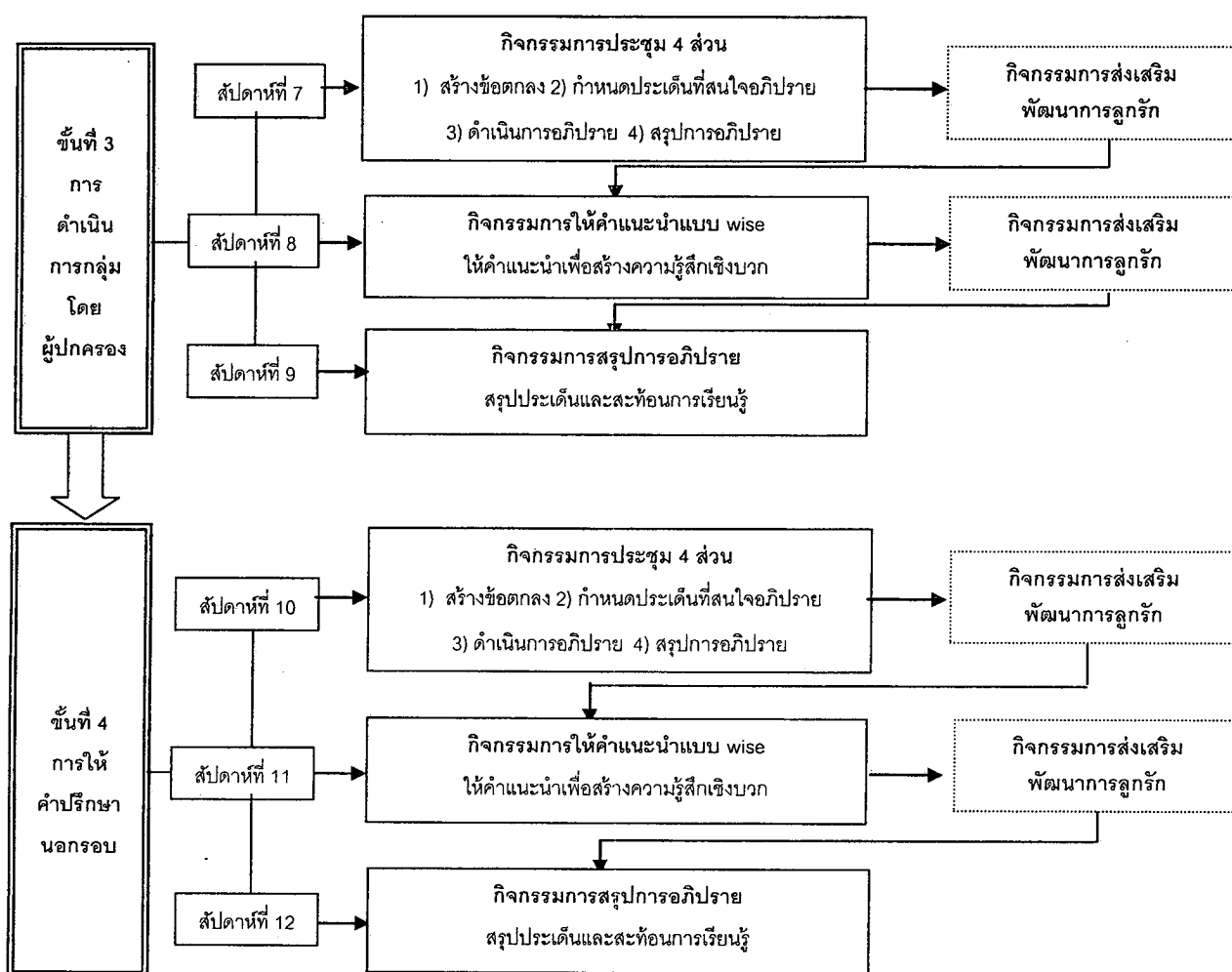
การดำเนินการใช้โปรแกรมฯ ประกอบด้วย แผนการดำเนินการของโปรแกรมฯ
สื่อที่ใช้ในโปรแกรมฯ และบทบาทผู้นำกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) แผนการดำเนินการของโปรแกรมฯ แบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน
ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเริ่มต้นกระบวนการ ขั้นที่ 2 การฝึกอบรมผู้ปกครอง ขั้นที่ 3 การดำเนินการ
อภิปรายโดยผู้ปกครอง และขั้นที่ 4 การให้คำปรึกษาครอบครัว มีระยะในการดำเนินการใช้
โปรแกรมฯ 12 สัปดาห์ แผนการดำเนินการของโปรแกรมฯ สรุปได้ในแผนภาพที่ 5 ดังนี้

แผนภาพที่ 5 แผนการดำเนินการของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

แผนภาพที่ 5(ต่อ) แผนการดำเนินการของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

2) สื่อที่ใช้ในโปรแกรมฯ

สื่อที่ใช้ในโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ประกอบด้วย คู่มือโปรแกรมฯ คู่มือพัฒนาการลูกรัก ใบความรู้เรื่องการพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และแผนพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้าน ร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา สื่อที่ใช้ในโปรแกรมฯ สรุปได้ในตารางที่ 18 ดังนี้

ตารางที่ 18   **สื่อที่ใช้ในโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการ**
กลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

กิจกรรม	สื่อ	ช่วงเวลา
ขั้นที่ 1 การเริ่มต้นกระบวนการ		สัปดาห์ที่ 1
1. กิจกรรมการประชุมพิเศษ		
1.1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการของโปรแกรมฯ	1) คู่มือผู้ปกครอง: โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	
1.2 ให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกัน	2) คู่มือพัฒนาการลูกรัก	
1.3 ให้ผู้ปกครองได้สร้างความคุ้นเคยกันภายในกลุ่ม		
ขั้นที่ 2 การฝึกอบรมผู้ปกครอง		สัปดาห์ที่ 2-5
1. กิจกรรมการประชุม 4 ส่วน ให้ผู้ปกครองฝึกการสนทนาแลกเปลี่ยนและร่วมกันค้นหาแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย จากความรู้และประสบการณ์ของผู้ปกครอง	1) ใบความรู้เรื่องการพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย 2) แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย (ฉบับที่ 1)	
2. กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบwise ให้ผู้ปกครองฝึกรับและให้คำแนะนำและแลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขปัญหากับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย จากประสบการณ์หรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม	3) แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย (ฉบับที่ 2)	
3. กิจกรรมสรุปการอภิปราย ให้ผู้ปกครองฝึกสะท้อนความรู้และความรู้สึกเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเด็กด้านร่างกาย		

ตารางที่ 18 (ต่อ) สื่อที่ใช้ในโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการ
กลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

กิจกรรม	สื่อ	ช่วงเวลา
ขั้นที่ 2 การฝึกอบรมผู้ปกครอง (ต่อ)		
4. กิจกรรมการประชุม 4 ส่วน ให้ผู้ปกครองฝึกการสนทนา แลกเปลี่ยนและร่วมกันค้นหาแนวทาง การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้าน อารมณ์-จิตใจ จากความรู้และ ประสบการณ์ของผู้ปกครอง	4) ใบความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กด้านอารมณ์-จิตใจ 5) แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กด้านอารมณ์-จิตใจ (ฉบับที่ 1)	
5. กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบwise ให้ผู้ปกครองฝึกรับและให้คำแนะนำ และแลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยว กับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้าน ด้านอารมณ์-จิตใจ จากประสบการณ์หรือ ความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม	6) แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กด้านอารมณ์-จิตใจ (ฉบับที่ 2)	
6. กิจกรรมสรุปการอภิปราย ให้ผู้ปกครองฝึกสะท้อนความรู้และ ความรู้สึกเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กเด็กด้านอารมณ์-จิตใจ		
ขั้นที่ 3 การดำเนินการกลุ่มโดย ผู้ปกครอง		สัปดาห์ที่ 6-9
1. กิจกรรมการประชุม 4 ส่วน ให้ผู้ปกครองสนทนาแลกเปลี่ยนและ ร่วมกันค้นหาแนวทางการส่งเสริม พัฒนาการของเด็กด้านสังคมจากความรู้ และประสบการณ์ของผู้ปกครอง	1) ใบความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กด้านสังคม 2) แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กด้านสังคม (ฉบับที่ 1)	
2. กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบwise ให้ผู้ปกครองรับและให้คำแนะนำ และแลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยว กับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้าน ด้านสังคม จากประสบการณ์หรือ ความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม	3) แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กด้านสังคม (ฉบับที่ 2)	

ตารางที่ 18 (ต่อ) สื่อที่ใช้ในโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการ
กลุ่มสนับสนุนซึ่งกันและกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

กิจกรรม	สื่อ	ช่วงเวลา
ขั้นที่ 3 การดำเนินการกลุ่มโดย		
ผู้ปกครอง (ต่อ)		
3. กิจกรรมสรุปการอภิปราย		
ให้ผู้ปกครองสะท้อนความรู้และ ความรู้สึกเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กเด็กด้านสังคม		
ขั้นที่ 4 การให้คำปรึกษากรอบ		สัปดาห์ที่ 10-12
1. กิจกรรมการประชุม 4 ส่วน	1) ใบความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กด้านสติปัญญา	
ให้ผู้ปกครองสนทนาแลกเปลี่ยนและ ร่วมกันค้นหาแนวทางการส่งเสริม พัฒนาการของเด็กด้านสติปัญญาจาก ความรู้และประสบการณ์ของผู้ปกครอง	2) แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กด้านสติปัญญา (ฉบับที่ 1)	
2. กิจกรรมการให้คำแนะนำแบบwise	3) แผ่นพับกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของ เด็กด้านสติปัญญา (ฉบับที่ 2)	
ให้ผู้ปกครองรับและให้คำแนะนำ และแลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขปัญหาลึก เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้าน ด้านสติปัญญา จากประสบการณ์หรือ ความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม		
3. กิจกรรมสรุปการอภิปราย		
ให้ผู้ปกครองสะท้อนความรู้และ ความรู้สึกเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการ ของเด็กเด็กด้านสติปัญญา		

3) บทบาทผู้นำกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม

โปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุนซึ่งกัน
และกันที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้มีการกำหนดบทบาทของผู้นำและสมาชิกในกลุ่มในแต่ละ
ขั้นตอน ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การกำหนดบทบาทผู้นำกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม

กิจกรรม	บทบาท	
	ผู้นำกลุ่ม	สมาชิกในกลุ่ม
1. การประชุม 4 ส่วน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นแบบอย่างในการอภิปราย 2. กระตุ้นให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพูดถึงปัญหาของตนอย่างเสมอภาค 3. ชักชวนให้กลุ่มร่วมใช้ประสบการณ์ของแต่ละคน ช่วยกันแก้ปัญหาของสมาชิกในกลุ่มที่ถูกหยิบยกขึ้นมา 	<p>สนทนาแลกเปลี่ยนและร่วมกันค้นหา</p> <p>แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก</p> <p>จากความรู้และประสบการณ์</p>
2. การส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก	<p>อธิบายและสาธิตเกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก</p>	<p>นำความที่ได้รับไปส่งเสริมพัฒนาการของลูกที่บ้าน</p>
3. การให้คำแนะนำแบบwise	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยกตัวอย่างสภาพปัญหาหรือสถานการณ์ เพื่อให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นและแบ่งปันประสบการณ์ร่วมกัน 2. ถามคำถาม 4 ข้อ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้ปกครองท่านนั้นต้องการรับคำแนะนำหรือไม่ 2) ท่านได้พูดถึงความพยายามของผู้ปกครองที่ได้ทำแล้วหรือไม่ 3) คำแนะนำของท่านเป็นคำแนะนำที่ท่านได้นำไปใช้และประสบผลสำเร็จมาก่อนหรือไม่ 4) ขณะที่ท่านกำลังให้ความช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำ ท่านได้แสดงออกถึงความเห็นอกเห็นใจและความเข้าใจต่อผู้ปกครองท่านนั้นด้วยหรือไม่ 	<p>รับและให้คำแนะนำ และแลกเปลี่ยนแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก จากประสบการณ์หรือความรู้ที่ได้ศึกษาเพิ่มเติม</p>
4. การสรุปการอภิปราย	สรุปประเด็นการอภิปรายของผู้ปกครอง	สะท้อนความรู้สึกและ ความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

3.2.5 การประเมินผลโปรแกรมฯ

1) แบบบันทึกพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และแบบสัมภาษณ์กรรมมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการใช้โปรแกรมฯ

2) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการใช้โปรแกรมฯ เก็บรวบรวมข้อมูลหลังการใช้โปรแกรมฯ